

بیز زامان، جان دئیب، جان ائشیدردیک

مظاہر داشقین

کوچورهن: بهمن رضازاده

اولو تانرىينىن آدىيلىه

«بىر زامان جان دئىىب جان ائشىدردىك»

بورسونلو مظاھير داشقىن

شۇرۇلر

مظاھير داشقىنин سەچىلمىش اثرلرى

بو كتابدا يازىلان نمونەلر داشقىنин شعرىنин كوتلەياچرىسىنە كى موقىتىنە عيانى تېتىدىر،
«باقر ماقاوف»،

كۈچۈرەن؛ بەھىن رضازادە

داستقین، مظاہر ۱۱۹۰۷۷ - ۱۹۷۹

بیر زمان حان دئیب حان ائشیدر دیک شعرلر مظاہر داستقین ستجیلمیش
اثرلری بورسونلو مظاہر داستقین، ترتیب اندھی باقروف؛ جتوبرهن بهمن
رضازاده - تبریز بهمن رضازاده، ۱۳۷۸

ISBN 964-330-946-0

۱۲۵

فهرستنوسی براساس اطلاعات فیما

ترکی

۱- شعر ترکی آذرایجان‌شوروی - قرن ۲۰ - ترجمه شده به ترکی
آذرایجانی

۲- شعر ترکی - ایران - ترجمه شده از ترکی آذرایجان‌شوروی

الف باقروف، باقرو، گردآورنده
ب رضازاده، بهمن، ۱۳۴۶، مترجم

ج عنوان

۸۱۳۱۴/۳۶۱۱

۱۳۷۸

۸۹۴/۳۶۱۱

۱- کیتابین آدی: «بیر زامان جان دئیب جان ائشیدر دیک»

۲- یازانی: مظاہر داستقین

۳- کوچورهن: بهمن رضازاده

۴- ناشر: مترجم

۵- چاپ ایلی ۱۳۸

۶- چاپ سیراسی: بیرینجی

۷- سالی: ۲۰۰۰ جلد

۸- تعداد صفحه: ۱۱۵

۹- قطع: رُقعي

۱۰- شماره شابک: ۰-۹۶۴-۳۳۰-۹۶۶

۱۱- زیان کتاب: ترکی آذری

۱۲- چاپ حاققی یازیچینیندیر

اچىنده كىلە

گرايلى لار

۱۰	داشقىنин حياتى .....
۱۴	آغرين آليم .....
۱۵	قالسىن .....
۱۶	آلاكۈزۈن .....
۱۷	بو دىيانىن «دىيىشىمە» .....
۱۹	بو داغلاردا «دىيىشىمە» .....
۲۳	سنله .....
۲۴	دىيىلسىن مى .....
۲۵	سن سىز .....
۲۵	آيرىلاتىن .....
۲۶	گوللو .....
۲۷	كىيمدن ائيرەندىن .....
۲۷	گۈزلە .....
۲۸	حىسىم، دويغوم .....
۲۹	سۇيىلە گۈزەل .....
۳۰	دېلىرى .....
۳۱	گۇرەن .....
۳۲	كۈنۈل ڈېئىر .....

۳۳	کۈنلۈم.
۳۴	بولبول.
۳۵	واختى دىرى.
۳۶	يۇخدۇر.
۳۷	اگولگىز.
۳۸	دېندىرمه يىين.
۳۹	داغلار.
۴۰	گىنەر.
۴۱	فلكىن اليىندىن.
۴۲	منىم دردىم.
۴۳	برى باخ.
۴۴	دردى.
۴۵	قانا، قانا بىلە، بىلە.
۴۶	دوست مصلحتى.
۴۷	گۈيگۈلە گەل گۈيگۈلە.
۴۸	شىروانىن.

تجنيسلر - قوشمالر

۴۹	منم.
۵۰	يان گىچىر.

۵۱	گولرمیش
۵۲	دونیا
۵۳	نیله دین؟
۵۴	اعتبار سیز
۵۵	داغلار
۵۶	بیزیم ائلده
۵۷	بیر قاراباگدا
۵۸	کندیمیزد
۵۹	بو یېرلر دەدیر
۶۱	گلمیشم
۶۲	قالادا يانماز
۶۲	آیریيل
۶۳	باشينا دولانيم
۶۴	با خمادىن
۶۵	يادىمدا دوشى
۶۶	سنسيز
۶۶	لەسنى
۶۷	ايستە بير
۶۷	وار
۶۸	ليلى
۶۹	قىزلار

۷۰	قوربانی جانیم
۷۱	عاشقم
۷۲	گلمه دیم
۷۳	گند بیدیر
۷۴	بیل میره م
۷۴	سن اولما سایدین
۷۵	او تانمادینمی؟
۷۶	سن اولما دینمی؟
۷۷	اولا یدیم
۷۸	هانی
۷۸	ایسته بیر
۷۹	سٹو گیلیم
۸۰	قالدی
۸۱	اولا یدی بوردا
۸۲	دیلهم
۸۲	بیلمک اولماز
۸۳	بنوشہ
۸۴	داغلار
۸۵	کؤنلومه
۸۶	یشی دیر
۸۷	آی ائللر

٨٨	دردى ..
٨٩	گۇئيرچىن ..
٩٠	بو يېرده ..
٩١	خبرايله ..
٩١	گئىتى ..
٩٢	گىشەر ..
٩٣	آ ئالىم ..
٩٤	آغلادى (صمد وورغۇنون مزارى اوئونىنده) ..
٩٥	نصيحت ..
٩٧	ياتير (آنامىن مزارى اوئونىنده) ..
٩٨	وارمى؟ ..
٩٩	آغلايىر ..
١٠٠	يازىن ..
١٠١	بىردى ..
١٠٢	گەل ..

مەممەسلەر و دىوانى لار

١٠٣	اولا يېلمىز ..
١٠٤	دۇشونجەلر ..
١٠٦	اۋلۇكەمىن ..

۱۰۷	کیمیدیر
۱۰۸	مارالا
۱۰۹	آغرين آيم
۱۱۰	گئدیرم
۱۱۱	هانى
۱۱۲	آختاريرام
۱۱۳	فلک
۱۱۴	بس دئيلمى؟
۱۱۵	دونيادا
۱۱۶	ديوانى

قاريشق زنرالادا

۱۱۷	اولماسا
۱۲۰	آذربايچانىم
۱۲۱	اي پرى
۱۲۲	گلدىم

داشقینین حیاتی

گیریش

داشقین شاعرین تخلصیدر. اونون آدی مظاہر فامیلیدہ آخوندوف آتاسینین آدی عیسیٰ همزہدیر. عائلہ سینین شخصیتہ پرستش دُوروندہ حاقسیز تعقیبلوہ معروض قالماسی، دوغما کومانین داغیلماسی حاقسیز لیق گنج مظاہرین حیاتینی ارکن زهرلمیش اونون کوئنول ملکینی تار و مار انتمیشدیر. اونون تولد تاریخی مختلف سندرله جوریہ جور گؤستریلیر: گاه ۱۹۰۷ - گاه ۱۹۰۹ لیکن شاعرین اوْز تعریفیندن یازیلمیش «ترجمہ می حالتا گؤستریلیر کی او ۱۹۰۹ نجی ایلده «تر تر» رایونوندا (ایندی کی میر بشیر) بورسونلی کندیندہ آنادان اولموشدور.

آتاسی کندین معتبر کیشیلریندن بیری اولموش ۱۹۱۷ - نجی ایلین اور تالارینا تک خیردا تجارتلہ عائلہ سینی دولاندیر میشدیر.

مظاہر ادبی محیطہ بؤیوک ماراق گؤستردی حیاتا کشچیریلن تدبیر لره فعال اشتراک ائدیردی. بئله لیکله ۱۹۲۶ اینجی ایلدن باشلا یاراق گنج مظاہرین شعرلری ایشیق اوزی گئورور و بو صمیمی شعرلر در حال او خوجولارین قلبینه یول تاپیر.

علاقہ دار تشکیلاتلارین ایشہ قاریشماسی نتیجہ سیندہ او تو زونجی ایللرین اوللریندہ حاق اوْز یشین تاپیر حاقسیز لیغا یول وئریلیدیه

آیدینلاشدیریلیر و مشدی همزه پارتیا سرالار بنا برپا ائدیلیر لیکن گئنه‌ده بو فرحلی گونلر او زون سورمه‌دی. ناموسلى - غیرتلی حاق ایشینه صادق آداملارين تفتیش اولونماسى، ساتقين لارين ميدان سولاديغى مقامalar باشلاندى. مظاهرين آتاسى يئنى دن حبس اولوندى. عائله‌نىن او زلرينى قارابولودلار آلدى. گىزلىنمكدن. بير تهر بدخواهlarin فتنه‌Fasadalarيندان. او زاقلاشماقدان باشقا مظاهرين چاره‌سى قالمادى. ائله بو چتىن و آمانسىز گونلرده مظاهر او ردنلى شاعر صمد وورغونلا تانيش اولدى.

صمد، مظاهرين طبعىنى، شعرلىرىنى، مزيتلىرىنى خوشلادى اونا لازمى كمك الينى او زاتدى مظاهر ۱۹۴۲ اينجى ايلين آگوست آيىندا سوۋەت اردوسوپinan برابر ايرانا داخل اولوب و ۱۹۴۲ فوريه آئينا جان ايراندا قالىبدى، يئرى گلمىشكن قىد ائدەككى ايراندا گذران كىچىرىدىگى تخميناً يىددى آى مظاهر اوچون چوخ معنالى و تارىخى گونلر اولور او بورادا واختى ايله گىنجه‌ده گۇروشدوبي تانيش اولدوغو بير قارداش صنعتكار كىمى الفت با غالادىغى اوستاد اشيق حسين جوان لا گۇروشوب - ايرانين مشهور شاعرى - اشيق صلاحلا دئيشىر، گولگزىن مجلسلىرىنده اولور جنوبى آذربايجانا عايد بؤيوك بير سلسە شعرلىرىنى يازىر. بىلەلىككە ايران سفرى مظاهر اوچون سۈزۈن اصيل معناسىندا، كامىللشىمە استعدادىنى بروز وئرمە مكتىنى اولور ۱۹۴۲ نجى فوريه آيىندا مظاهرين خدمت ائتىدىگى حىسىسە ايراندان جبهە يە گئندرىلير، ۱۹۴۲ نجى ايلين آگوست آيىندا آلمان فاشىستلر ايله غير برابر ووروشمالارين بيريندە مظاهرين داخل اولدوغو حىسىسە دوشمن طرفيندن داغىدېلir. ساغ قالانلار، او جملەدن مظاهر سوۋەت عسکرلىرىنە قۇوشماق

اوچون ۱۲ گون پیادا يول گىتىملى اولورلار لىكىن بودا بىر نتىجە وئرمىر ئەمان كشفييات تېچىلارى طرفىندەن ياخالانان مظاھر و يولداشلارى اسىر آلىنىرى. اولوم دوشىرگىسينه سالىنىرى. يارالى سوۋەت عسکرلەرىنىڭ مشقتلى گۇنلەرىدە بىوندان سونرا باشلانىر قىسە سالىنان ھرجور عذاب اذىتە معروض قالان بو شاعر و يارادىجى انسان مختلف دوشىرگەلرە سالىنىرى. اروپانىن بىر چوخ شەھەرلەرنىدە اولور شەمالى آمریکانى دولانىرى.

بىتلەلىكىلە بويوك وطن محاربەسى غلبەسى باشا چاتاندان سونرا مظاھر اۆز خواهىشىلە وطنە گلمك آرزو سوندا اولدوغۇنو بىلدیردى.

۱۹۶۰ نجى اىلده اعتباراً «كىرواباددا» تشكىيل اولۇنۇمۇش رايونلار آراسى خالق يارادىجىلىغى ئۆيىنин فولكلور شعبەسىنده رەھبىرىلىك ائدىر. اولدوچا اوزون و اوزوچو يول گىتچىمىش صنعتكار ۱۳۱ اكتبر ۱۹۷۹ اينجى اىلده وفات ائتمىش و دوغماكتىدى بورسونلۇدا دفن اولۇنۇمۇشدور.

گرایلی لار

آغرين آليم

بو چىرخى دۇئنۇوتىن فلكە
نىلىميسىم آغرين آليم
آچىلىمامىش گوللەرىمى
ائىتدى هەشم آغرين آليم

او يلاغىما بوزلار ياغىر
اي تىگىن دوشن باختىم چا غىر
روحو دوشگۇن يو كو آغىر
جفا كىشم آغرين آليم

گىلىلىيەم او سىيرداشدان
اعتبار سىز با غرى دانىداشدان
دۇستدان قوهومدان قارداشдан
اي نىجىميشم آغرين آليم

وارمى من تك دردە دۆزەن؟!
قاراگونلر با غرين ازەن
مجنون كىمي چۈللەر گزەن
بىر درويشەم آغرين آليم

ھە بىر حؤكمو وئەن باختىدى
نە حاكىمدى نەدە تاختىدى
قوى او گولسون آغلاماخدى
منىم پىشەم آغرين آليم

دىئىن او نا باختى قارا
گۇزلە بىر گون دوشىمە دارا

من داتقىنام آه و زارا
أۇيرەنمىشم آغرين آليم

قالسىن

من گىندىرەم اوچا داغلار
بو شىرىن مئۇ مزە قالسىن
پۇزولماسىن بىزىم ايلقار
گۇرۇشوموز يازا قالسىن

نەلر دئىپەر شاعىر اورەك
وطن گۆزەل عۇمور گودك
بىزىم آرزى، بىزىم دىلك
بىزىمكى دىر بىزە قالسىن

داغلاردا دان سۈكۈلندە
قارانلىق لار چىكىلندە
سحر بىنھى بو كۈنىدە
گۈزمىك گلىين قىزا قالسىن

تارلا لاردا جوپۇر مەلر
چىچىك اوينار چىمن گولر
گۈي مەشەلر شلالەلر
بوز بولاخلار سىزە قالسىن

شىش دوشەنib كۆز دوشىنە
قىدحلەر گۆز دوشىنە
گۈزىللەرن سوز دوشىنە
كۆنۈل اىستر تزە قالسىن

واقت حؤكمونو وئرەن زامان
 جان كۈچەجك بى دىيادان
 مارال سىزە قوزۇ، جىريان
 دوزونكودور دوزە قالسىن

سعادتدىر شاعير اولماق
 ائل اويدان ايلهام آلماق
 من داشقىنى يادا سالماق
 سازا قالسىن سۆزە قالسىن

«خاج بولاق» ۱۹۵۸

آلاگۇزون

دئىيم سىزە عزيز دوستلار
 حؤرمىتىندن آلاگۇزون
 ويقارلانىر بىزىم داغلار
 تىھرىتىندن آلاگۇزون

تارلاڭارى گۈزل گۈيچك
 آسەن يېش لىر بىر سىغال چك
 آجيير گوللەر مىن بىر چىچك
 زەھىتىندن آلاگۇزون

اولماق اوچۇن اشرفى گول
 يېرىننەدىر يېرىننە گول
 فرقلەنir شاعير كونول
 عصمتىندن آلاگۇزون

اونون تميز وجданى وار

صاف ناموسو صاف قانىوار
عاشيقلارين داستانى وار
الفتىندن آلاگۇزون

داشقىن دئىير ائل دير گۈزۈم
اڭلەن آيرى گولمىز گۈزۈم
جاناڭلىرى شعريم سۈزۈم
قدرتىندن آلاگۇزون

١٩٥٨ يولاخ

«دئىيشمە»

بو دىيانىن

(داشقىن)

كونول سىنن اولماياجاق
زىرى وارى بو دىيانىن
ھر بىر كىسە قالماياجاق
اختىاري بو دىيانىن

(پاشا صلاحلى)

عارفلرى آلدادرى
خوش گذارى بو دىيانىن؟
كىيم گۇرويدى دئىن وارى
اعتبارى بو دىيانىن

(داشقىن)

منم دئىين كۆچە جىككىر

سون کۇرپۇدن گىچەجىكدىر
اوندا بىلىب سئچەجىكدىر
بوخ ايلقارى بو دنيانين

(پاشا صلاحلى)

جىوخ باشلارا او قويدو تاج
آخىر گوندە كۈچوردو آج
دئىين كىمدەن آلمابىپ باج
روزگارى بو دنيانين

(داشقين)

دونن قالخان بوجون انير
جوشوب داشان بىردىن سىينير
نه دانىشىر نەدە دىنير
بودور كارى بو دنيانين

(پاشا صلاحلى)

باشا كىمي گولن يو خدور
گىندىلدەن گلن يو خدور
كيم او لوبىدور بىلن يو خدور
ايلىك معمارى بو دنيانين

(داشقين)

چوخ دىندىرىدىم داغى - داشى
بىلىنەدى او نون ياشى
نه دوستو وار نە سىرداشى
نەدە يارى بو دنيانين

(پاشا صلاحلى)

نه ائيلەسىن گوجسوز بىر ؟

اييلمه ين آتدان دوشىر
نه پوزولار نه دىيىشىر
قرارلارى بى دنيانين

(داشقىن)

داشقىن وطن مقدىسىدىر
اونسوز عۇمۇر بىل عېڭىدىر
بوش خىالدىر قورو سىسىدىر
بە بازارى بى دنيانين

(پاشا صلاحلى)

چك صلاحلى ائله زحمت
ياشا ياجاق تىغىر صنعت
قازانمىشىدىر ابديت
صنعتكارى بى دنيانين

1959 اوچار

«دئىيشىدە»**بو داغلاردا**

(داشقىن)

عاشىق جوان ايندى گزەك
بو داغلاردا - بو داغلاردا
قوشماقوشاق شعير يازاق
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاشىق حسین جوان)

دالغالانسین داشقین طبیعین
 بو داغلاردا - بو داغلاردا
 عمان کیمی جوشسون طبیعین
 بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقین)

آت بئیلیندە گزە - گزە
 گئچە ک مورغۇزدان كېپزە
 قولاق آس سین ائلار بىزە
 بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاشق حسین جوان)

تارىخى وار بو يېرلىرىن
 هاواسى خوش سويو سرین
 آچ گىيان سىتە دفترىن
 بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقین)

يول لار آساق چاي لار گئچە ک
 يايلاغ لاردا اويلاق سىچە ک
 هر بولاقتان بىر جام ايچە ک
 بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاشق حسین جوان)

اوره گىيىدىن قالخىير الو
 قوى دىيل آچىب دئسىن مورو
 ئۇمرۇم بويو اولايسىپ او
 بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقین)

لال درەدن قالخىر دومان
 توتەگىنى چالىر چوبان
 انصاصىدىر مى قوجالا جان؟
 بولۇغىلاردا - بولۇغىلاردا

(عاشقىق حسین جوان)

جىنتت ايمىش بولۇغىلار
 ياشىلى ياكىلىلى مەشەلر
 كەھلىك اۇتىر جوپور مەلر
 بولۇغىلاردا - بولۇغىلاردا

(داشقىن)

بوقايالار بولۇغىلار
 اينجى دوزەن بنوووشەلر
 نە كۆزلەدىر گولوشەلر
 بولۇغىلاردا - بولۇغىلاردا

(عاشقىق حسین جوان)

شەق قرينه لەر كەچىپ كۈچوب
 كىمى قونوب كىمى كۈچوب
 خزان گۈرمىز گوللەر آچىپ
 بولۇغىلاردا - بولۇغىلاردا

(داشقىن)

آناق گنجلەك حياتىنى
 ايلك ستوگىنин بوساطىنى
 قالدىر آ دوست باياتىنى
 بولۇغىلاردا - بولۇغىلاردا

(عاشقىق حسین جوان)

جىوخ فرهادلار قايما چاپىپ
سۇكولىمز سارايىلار يايپىپ
تىمور چنگىز آتىن چاپىپ
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقين)

بالاكانلى ئىلخان ھانى
ھانى ئىلئىن قەرمەنلى
قالىب بىر غەمىلى داستانى
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاشيق حسین جوان)

داغلارين سيرت اوزو واردىر
درە تې دوزو واردىر
ختائىتىن اىزى واردىر
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقين)

ظامى لىرى ايلهام آلمىش
علەسگەرلەر دئىيىب چالمىش
کوراوغلوونون آدى قالمىش
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاشيق حسین جوان)

عطىر توخور بو يېئىلدەن
ماراللار گۈزەن چۈللەردىن
چىچىكلىر تاج قويوب زردىن
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(داشقين)

داشقىن جوتوب سىللر كىمى
سېرت او جوشلو يېللر كىمى
بىزى آنسىن ائللر كىمى
بو داغلاردا - بو داغلاردا

(عاتىق حسین جوان)

من حسىنەم فيكەرە دالدىم
ساوالانى يادا سالدىم
نۇمە دئىيب سازدا چالدىم
بو داغلاردا - بو داغلاردا

سنله

اييان گۈزىل سن گۈرونور
تامام او بام ائلىم سنله
طېيىعت نورا بورونور
خوتس گۈرۈنۈر گۈنوم سنله

شىسى جمال گولگىز ياناق
نەوا لا ركى بىر گەل توناق
گەل گۈرۈشە ك بىر دانىشاق
اوز عشقىمى بىلۇم سنله

مظاھيرم گولور حيات
گولور دۇران بوكائىنات
يارادىرسان سىنە يارات
گىچىسىن آيمىم ايليم سنله

دئیلسن می

سؤیله گئوروم گونله دوغوب
آیلا باتان دئیلسن می؟
هر باخیشدا کئونول لره
اوخلار آتان دئیلسن می؟

کچن گونو یادینا سال
جان آلیردی اشرفی خال
بنووشه تلل اشرفی خال
عشوه ساتان دئیلسن می؟

ياناقلارين شجه سولوب
شهللا گۆزلر غمله دولوب
کۆلگەلرده خومار اوlobe
هردن ياتان دئیلسن می؟

چوخ يالوارديم دئديم سنه
نه اوilar رحم ائيله منه
دوشوب قوجاليق رنگينه
آى تك باتان دئیلسن می؟

بلادير بو دنيا بىلە
هر بىر عمور گىندير يېلە
مظاھيرى تو توب دىلە
سونرا آتان دئیلسن می؟

سن سىز

هەنچ بىلمىرم نىيە ئولمۇر
ياشا سىير جان خانىم سن سىز
شىرىن آرزو دىلە گىيمى
خىالىمدا آنىم سن سىز

گۆزلىرىنى آندىقجا من
بىر جوت اولكر ساندىقجا من
عشق او دونا ياندىقجا من
او جالىر دومنانىم سن سىز

سن سىز منىم جاه جلالىم
فيكريم ذكرىم هر خىالىم
مظاھيرم سوپىلە ئالايم
نه واقتاجان يانىم سن سىز

١٩٣٢

آيرىلانين

آى حضرات اخار كسىز
ياشى ياردان آيرىلانين
درده غەمە اولار تاپداق
دوشى ياردان آيرىلانين

دئىيب داستان باغلاماقدىر
داغى داشى داغلاماقدىر
گىڭچە گوندوز آغلاماقدىر

ایشی یاردان آیریلانین

گوژل لردہ اولسا ایلقار
عاشقی چکرمی آه و زار؟
مظاھیر و اخسیز آغارار
باشی یاردان آیریلانین

گوللو

سین کیمی بیر نازنین
یارانیبدیر آز آی گوللر
گوندہ گلیر تاماشانا
سونا قنداب غاز آی گوللو

سینه ن ده دیر باع بستان
اسیر گمه بارین دوستدان
آدینا با غلایم داستان
من سویله بیم یاز آی گوللو

سن گوردم آغلیم چاشیر
خيالیم داغلار دان آشیر
سن دن دئیر هئی دانیشیر
شاھیر عاشقی ساز آی گوللو

باخ دئیرم دنه - دنه
وورولو بدور کونول سنه
بیر چیخ سن سیر گلشنہ
قوی بزم سین یاز آی گوللو

دانیشما بیر دایانیب لال

گۈزلىينه وورغۇن ھلال
مظاھرى يادىنا سال
إئتمە بىلە ناز آى گوللو

۱۹۳۶

كىمدىن اۇيرەندىن

سۇيىلە گۈزەل بىلە سرخوش
گۈزىمە گى كىمدىن اۇيرەندىن؟
آى قاباغا قىورىم تىلە
دوزىمە گى كىمدىن اۇيرەندىن؟

باشىن عشقىن ھاواسىندا
اورەك چىرپىر يوواسىندا
جوموب عشقىن درياسىندا
اوزمىمە گى كىمدىن اۇيرەندىن؟

قوى چكىلىسىن قارا پىرە
او پىرە ياراشماز مىرە
مظاھير تك يارسىز درە
دوزمىگى كىمدىن اۇيرەندىن؟

گۈزلە

بو گونشلر اۇلگەسىندا
حىكمدارسان آخان گۈزلە
شىمشىر قاشىن كۆلگەسىندا

شعله له نیب باخان گۆزلر

سیز باخاندا خومار - خومار
 هر باخیشدا بیر معنا وار
 وئرمیسنسیز کیمە ایلقار
 زهرە کیمى آخان گۆزلر

قاش دار تیلیب کامان کیمی
 او خلا یا جاق آمان کیمی
 قدر تلى دیر زامان کیمی
 زال او غلونو ییخان گۆزلر

هر بیر انسان بیر سئودادا
 شاهدا اولسا گندر بادا
 دئین هانى بو دونيادا
 هر گون بیر اتو ییخان گۆزلر

داشقین دئیر عۇمور يارسیز
 سانكى گەچىر ایل باھارسیز
 بو دنيادا اعتبارسیز
 تخت حسنه چىخان گۆزلر

گولوستان قالاسى ۱۹۶۰

حىسىم، دويغۇم

گۆزل منىم حىسىم دويغۇم
 آى قاباقدا تىلىن دەدیر
 كۈرپە کیمی شىرىن او يغۇم
 سن لا يىلا چال دىلىنىدە دېر

سن منىم گونوم گوندوزوم
 آيرىلىغا تىچە دوزوم
 آلتون شعرىم تىرىن سوزوم
 زى كىرده بىلىندەدىر

آلدىن الد ايمانىمى
 نىيە قىردىن امانىمى
 داشقىينىنام آل جانىمى
 اختيارىم اليىنەدىر

١٩٧٠

سۈيىلە گۈزەل

سۈيىلە گۈزەل سىنىن قىسىن
 يىتىملاه قانادىر مى؟
 بلکە قاندان دويمايىرسان
 دئى مaramىن جانا دىر مى؟

انسانداكى هر حىسىسات
 محىبتىلە آچىر قانات
 دودا غىيمىدا آب حيات
 دىرناغىيندا حنادىر مى؟

قوشمان دىلده، هر عاشىقدا
 ياراشىقدىر، ياراشىقدا
 سۈيىلە بويون ياراشىقدا
 موسى گزەن سىنادىر مى؟

زىنتى سن بىزىم ائلىن

غنجەسى سەن قىزىل گولون
صادق آغزىن گوموش دىلىن
زلالدىرى مى شانادىر مى؟

داشقين دئير بىزىم موغان
نه كارادىر الله آمان
بىر بىلە يىدىم سنى دوغان
گونش دىر مى؟ آنانادىر مى؟

گنجە ۱۹۷۰

ديلبر

ايىنان سنىن خيالىندان
ياتميرام صبحەچن ديلبر
دريين آغىل كمالىندان
دانبشىر هر بىتەن ديلبر

سنە باخىر داغ درەلر
شاعرانە منظرەلر
سن گولىندە حىيات گولى
آيا طعنه ائدهن ديلبر

گۇرۇنوشون گۈزىل گۈيچك
ورغۇنودور چىمن چىچك
دىلىسىزلىردە دىللەنەجك
دۇئىن بىر گىشى گىندىن ديلبر

گۈزلىرين گونش دىر ندىر؟

بىر زامان جان دئىيىب جان ئاشىتىرىدىك

..

آى اىستە بىر سىندن بدىر
طېيىعتىن خاطرە دىر
او بوى بوخاق بدن دىلېر

داغلارىن دوزۇندن گۈزەل
مارالىن گۈزۇندن گۈزەل
داشقىنinin سۈزۇندن گۈزەل
يارانمىسان ندن دىلېر

١٩٧٤

گۈزەن

كۈنول داغىن آلدى دومان
آغلا يىرمى ياردى گۈزەن؟!
قىزىل گولون چەھەرىسىنە
قۇنوب چىركىن خارمى گۈزەن؟!

قىزىلار نىرگىز اوزەن يېرددە
آراشىقىندا دوزەن يېرددە
طرلان گۈنول گۈزەن يېرددە
ندى گۈزىر سارمى گۈزەن؟!

آيرىلىق اليىندن آمان
اڭلە يىسب دىر باغرىيى قان
دردله داشقىن سنى آنان
يادا سالان وارمى گۈزەن؟

١٩٣٢

کؤنول ڈئیر

یو دنیادا درد و غمین
داغیلمايان بیناسیام
آغیر ائلين بو اوڭكەنین
آسیلمەين بالاسیام

عالَم دردین فلك بولوب
شجه چكىم؟ بىل بوكولوب
كيم بىلىركى هاردا اولوب
هارالاردا قالاسیام

اۇلوم كىچىر باخا، باخا
منى اودا ياخا - ياخا
ياش قلبىمه آخا - آخا
ھيجرانلاردا اولاپیام

قدرت تو توب كۈنول دمین
ھئى دولدورور هيجران جامىن
منسە گۈزەل آذرىمین
محكم بورجى قالاسیام

داشقىن ياشار دۇزۇر اۇلمۇر
يوك آغىردىر كىمسە بولمۇر
نەقلەرکى كۈنول گولمۇر
غم سازىنى چالاسیام

كۈنلۈم

چىخ فلک نوراغىنى
ائىلە يىپ دىر تالان كۈنلۈم
ايىندى بىللە سەن كۆسکۈنۈ
اولماز يادا سالان كۈنلۈم

ايستە يېرم دردى بىلىم
الوولانىر كاغىذ قلم
قويمۇر سانكى بىر دىنچەلم
نو باهارى سولان كۈنلۈم

بو دنيا ياخى اعتبار
سەنە قالماز نە دولت وار
هاوا سويوق اوذاق يول لار
پاي پىادا قالان كۈنلۈم

سەنى آتدى او املقارسىز
شان شهرتى يووان عارسىز
قوهوملارى اعتبارسىز
دostو دوتىمن اولان كۈنلۈم

طالع باخىر چاشقىن كىمى
اوزاقلاردان قاشقىن كىمى
سن دە دردى داشقىن كىمى
باغرى قانلا دولان كۈنلۈم

بولبول

لآل کشجه نین دیل سیز چاغی
گل دردیمه قال آی بولبول
دو زلمزدیر هیجران داغی
سن کوئنلومو آل آی بولبول

گول، گول دئییب چکمه یونو
غم بورویوب یئر او زونو
خیال کیمی کشچن گونو
آز یادینا سال ای بولبول

غمله داستان با غلاماقدان
داغی داشی داغلاماقدان
وطن دئییب آغلاماقدان
ساقیم اولوب یال آی بولبول

نعمه قوتلوم بار عشقینه
صداقت ایلقار عشقینه
سنده بیر باهار عشقینه
آل سازینی چال آی بولبول

من داشقینام بو ذلتى
وئریب هیجران قیامتى
جانیمدا وطن حسرتى
قویما بیدیر حال آی بولبول

واختى دير

بىزەنېيدىر آلىپ داغلارى
 اىلين نه گۈيچك واختى دير
 اينان صفالى ققازادا
 گوللارين دوييچك واختى دير
 اىلين نه گۈيچك واختى دير

كونول بىر باخ اويلاقلار
 آشىب داشان چايلاقلارا
 قىزىلار گىندىر بولاقلار
 يايلاغىن چىچك واختى دير
 اىلين نه گۈيچك واختى دير

گۇئى لر قىزى قىشىڭ پرى
 گۈلنور اوزافلاردان برى
 ساقى دوندور قدحلرى
 پايلا وئر اىچك واختى دير
 اىلين نه گۈيچك واختى دير

قوشلار اۇتۇر يووالاردا
 باخ چىغىر يىشىر بالالاردا
 مىشەلرده تالالاردا
 اينان چىھەلك واختى دير
 اىلين نه گۈيچك واختى دير

حئىف سىزه اۇتن چاغلار
 شاعر كۈنول سىز سىز آغلار
 اطلس له نىب يائىل باغلار
 بولبولون چەچك واختى دير
 ايلين نه گۈيچك واختى دير

اوجالاردا گوشى قارىن
 گون ارىيدىر نارىن - نارىن
 بىزىم ائلىن اوپالارىن
 داغلارا كۈچمك واختى دير
 ايلين نه گۈيچك واختى دير

من داشقىنام دىلى نىلى
 قوجالمىشام دوستلار خىلى
 هانى وطن هانى لىلى
 سۇگىمىن گىرچك واختى دير
 ايلين نه گۈيچك واختى دير

ایتاليا ۱۹۴۴

يۇخدور

نه مددتدىر غربىتىدە يېم
 بىر دردىمى بىلەن يۇخدور
 روحۇ يورغۇن شىكىستە يېم
 دردلرىمى بؤلن يۇخدور

منى آتىپ يار يولداشىم
 كۇنول دوستوم دىيل سيرداشىم
 جان ائويىنه آخىر ياشىم
 دىتمال آلىپ سىلن يوخدور

من شىجه بىر گوناھ كارام
 اوzac دوشوب ائلدىن آرام
 قورۇ ئىيەلەيىب كەنە يارام
 جىراح اولوپ دلن يوخدور

كۇنول عېث يانما اودا
 بىدىختى كىيم سالار يادا
 گۇرمۇرسىنى بو دنيادا
 باشا كىيمى گولن يوخدور

داشقىن قالدىن گۇر هاردا سن
 چالويدا چووقۇن قاردا سن
 لعل سن ناشى بازاردا سن
 فېمتىنى يىلن يوخدور

عراق ١٩٤٥

گولگىز

گىتىمە دايىان بىر برى ياخ
 قاراگۈزلۇ صونا گولگىز
 ياخورودور يادا پرى
 سنى دوغان آنا گولگىز

گوموش سولار سن سىز آخماز

یاسمن لر چیلینگ تاخماز
سنی سوون ایتان باخماز
نه شهرته شانا گولگز

بو نه بویدور بو نه گردن
چکیلیبدیر سانکی زردن
سن گلنده هردن - هردن
باغریم دئنور قانا گولگز

بو دنیادا دئییم گرچک
یو خدور سن تک گۇزەل گۇیچک
سینه ن چمن مەمن چیچک
جان وئریرسن جانا گولگز

کۆنلۈنو وئرمە نامىردە
مهربان اول داشقین مىردە
سنی گۇرسە پېغمىردە
اولادى پروانا گولگز

ایران ۱۹۴۱

دیندیرمە بین

دیندیرمە بین قان آغلارام
اۆز باشىميمىن ھاواسىندان
اینان بئله اولماز چارا
طىپىپلىرىن داواسىندان
هانى قوهوموم قارداشىم
دالغالانىب قانلى ياشىم

ايتكىن دوشوب ياتىل باشىم
كۈچوب طران يوواسىندان

من داشقىنام باختى قارا
شىجە دۇزوم انتظارا
اۇلسەم آپارىن مزارا
نازلى يارىن اوپاسىندان

تبريز ۱۹۴۱

داغلار

سلام سىزە اوزاقلاردان
يونو بىرى باخان داغلار
آب حيات بولاقلارى
سئل - سئل اولوب آخان داغلار

شاهىد يوخدور باشىنىزا
قايانىزا داشىنىزا
قوجالارمى باشىنىزا
يازدا يايда چىخان داغلار

من داشقىنام بو دنیادا
غىم درىادىر جانىم آدا
اوندويدور سالمىر يادا
كۈنۈل ئۇين يىخان داغلار

تبريز ۱۹۴۱

گندھر

بو دنيا بير منزل گاھدير
 گلن قافله قالماز گندھر
 اونون سيررى بير دريادير
 غۇواص قورخار دالماز گندھر
 قولاق آسین مەربانلار
 وفاسىزدىر خانمانلار
 رىستم كىمى پەلۋانلار
 سون شىكارىن آلماز گندھر

چىكدىم فلكين نازىنى
 گوردوم دوز يازمير يازىنى
 مظاھر عشقين سازىنى
 باشا كىمى چالماز گندھر

فلكين اليندن

طرلان قوشام اوز يووامدان
 اوچدوم فلكين اليندهن
 داغلار آشىب دريالارдан
 گئچدىم فلكين اليندن

هر گوندە بير قورغۇ قوردو
 بير وورموشلۇ بىرددە ووردو
 تۈرك ائيلەيىب آنا يوردو
 كۆچدوم فلكين اليندن

او ظالماين عداوتى
ائىلەدى مىن خياتى
ھېجران آدى بى تىرىتى
ايچىدىم فلكىن اليىندن

من داشقىن لا دوتسوب بىحه
ال چىكمە بىر او نەايىسە
آخىردا بى داتش قفسە
دشىوم فلكىن اليىندن

منىم دردىم

اەل بىلىرىكى چكىل مزدىر
منىم دردىم، منىم دردىم
آچىلمازدىر بوكول مزدىر
منىم دردىم، منىم دردىم
ذىرىوەلرده ياتان دومان
خىاليمىدىر دوستوم ايانان
قاسىرغا تك ائدىر طوفان
منىم دردىم، منىم دردىم

فرهاد چاپان بىستونون
كۇنول چاپىر گوندە اونون
يولا سالىر مىن بىر مجنون
منىم دردىم، منىم دردىم

بنزە بىر بىر جوشغۇن سئلە
آغلابىرام گولە گولە

دوشوب گزیر دیلدن دیله
منیم دردیم، منیم دردیم
داشقین گلدىن بو حیاتا
قلبین سیغمیر کائنانا
هر بیر کسە و ئىرمۇز خطا
منیم دردیم، منیم دردیم
شومالى قفقاز ۱۹۵۰

بىرى باخ

منیم شاهیم تاجداريم
گئتمە داييان بىر برى باخ
سن سىز گىندەر اختىاريم
گئتمە داييان بىر برى باخ
ائل او با تانىيىر بىزى
بىلىرى شىرىن سشوگىمېزى
او نوتاماسىن عشقىمېزى
گئتمە داييان بىر برى باخ
سن سىز گولمىز پوزغۇن حالىم
وپرانە دىر جاه جلالىم
مظاھرم دردین آلىم
گئتمە داييان بىر برى باخ
1927

دردى

فلک مندن اسىر گەمیر
 پاي گۇندا رىر قادا دردى
 جان دۆزمىدى اولسا دمىر
 دوندەرىيدى اودا دردى

آه و ناللم هئى اوچالىر
 عۇمور گىندىر جان توچالىر
 گوندەمندن مىن باج آلىر
 وئرير غمى يادا دردى

باخ ايتىرير نورون گۈزۈم
 غىمدن دئىير سازىم سۈزۈم
 من داشقىنام نشجه دۆزۈم
 چىكمىك اولمۇر سادا دردى

سوسۇز توپراق ١٩٥٦

قانا، قانا بىلە، بىلە

سېز بىلسەنیز نە ائتمىشىم
 قانا، قانا بىلە، بىلە
 اوچوروملو يول گىتتىمىشىم
 قانا، قانا بىلە، بىلە

بو دنيادا دئىيىم دوزو
 آچان گوندن گۈزومۇزو
 آلدا تىمىشىق اۇزومۇزو

قانا، قانا بیله، بیله

عئمور گئدیر حیات مجھوں
دونن حاکیم بو گونسے غول
پیس عملدیر بیزه قبول
قانا، قانا بیله، بیله

انسان دؤزور هر تیبے
بعضًا اوینور بیر چپیه
ساتیر دوستی بشش قپیه
قانا، قانا بیله، بیله

سویله داشقین معناندیر
گلن قالمیر کوچوب گئدیر
آنچاق انسان یوز قان ائدیر
قانا، قانا بیله، بیله

۱۹۶۷

دوست مصلحتی

(عبرت اوچون)

عزیز دوست چینار کی وار
کوئلگه سalar او جالاندا
انسان گره ک ساده اولا
شهرت تا پیب تاج آلاندا

دوغان گونش آخشم باتار
بو قانوندور یورغون یاتار
یارادانا مین او خ آثار

بعضى لرى باج آلاندا

من داشقىنام جانىم يانىر
اۇتن گونو ايندى آنىر
حيات ندىر آنجاق قانىر
حالدان دوشوب قوجالاندا

گىچە ۱۹۷۰

گۈيگۈلە گەل گۈيگۈلە

بو مكتوبو آلان تك
بىز طرفه بير باش چك
چىچىك چاغىرىر چىچىك
ناز ائيلە بىر گول گولە

گۈيگۈلە گەل گۈيگۈلە

هامى يانسىل، هامى آغ
هانسى گولدور بوساياق
ممکن دېگىل بير دوياق
قلمىنى آل الله

گۈيگۈلە گەل گۈيگۈلە

طبيعتىن قدرتى
يارادانىن جىنتى
گۇرمىگە بو حكمتى
 حاجى كىددن آش بىلە

گۇيگۈلە گەل گۇيگۈلە

من گزمىشىم ھەر داغى
ھەم آرائى يابلاغى
مارال جوپور او بلاغى
اصلًا سېغيتىماز دىلە

گۇيگۈلە گەل گۇيگۈلە

كېھز دىنەمە يېر باخىر
ھەر دن شىمتىك نور چاخىر
بلور بولاقلار آخىر
ھەنى قارىشىرى سئىل سئىلە

گۇيگۈلە گەل گۇيگۈلە

داشقىن قالىبىدىر حىيران
ھەنى باخىر دويمور آمان
بوسوزلۇر دورسون ھەلە

گۇيگۈلە گەل گۇيگۈلە

١٩٦٧ گۇيگۈل

شىروانىن

عاشىق اىپل نە گۈزلىدىر
آب و هواسى شىروانىن
ايىنان شعىردىر غزلدىر
ذوقى صفاسى شىروانىن

ايستر جوان ايستر قوجا
 ائيلمە يېب تاختا تاجا
 قويولوب دور محكم او جا
 مردىك بىناسى شىروانىن

نسىمى لر، خاقانى لر
 ياراتمىشىدیر دوستوم نەلر؟!
 ياد ائللەرلە او زون ايللە
 اولموش داواسى شىروانىن

هانى كوردمان قەرمانى
 بالاخانىن قوج ائلخانى
 با غلايىب سونسوز داستانى
 شاعر باباسى شىروانىن

اوغلۇ قىزى اعتبارلى
 آلنى آچىق دوز ايلقارلى
 عصمتلىدىر ناموس عارلى
 هەر مە لقاسى تىشىروانىن

سرگىذشت له گئچميش ياشى
 چوخ بلالر چىكمىش ياشى
 ما جرا داير داغى داشى
 هەر بىر قاياتى شىروانىن

داشقىن گزىب دۇنه - دۇنه
 دويمور كۈنلۈ دويمور يىنه
 چىچك لەنسىن گۈندەن گۈنه
 ائلى او ياسى شىروانىن

تەجىنپىسىلر - قوشما لار

منم

بىر باشى بلالى دىلى نوالى
 سينه سينه داغلار چكىلىن منم
 بىر فرهاد سئودالى مجنون هاوالى
 عيساتىك چارميخا چكىلىن منم

اولماز منيم كىمى شىنىيگى كۆچن
 سشوگى زمى سىنىنى فلكلر بىچن
 يوواسى داغىلان چيراغى گىچن
 يوردوندا بستانلار اكيلن منم

اولموشام صاحبى غم اويلاغىنин
 كۆچوب بولبوللىرى گول بوداغىنин
 عؤمور سارايىنinin پولاد تاغىنinin
 گۇنده بىر كرييچى سۈكولن منم

كۇنول گىلىتى لەدیر اوز ھەمدەينىن
 ايچىيدىر شرابى لىتىلى جەينىن
 هيىجران عذايىندا دنيا گەينىن
 قامتى اىيلىب بوکولن منم

كىچىسەدە داشقىنinin ايللىر ياشىندا
 تىكەجك يوردونو سئودا داشىندا
 يانار داغلار كىمى ھله باشىندا
 دومانى گۇيلەر چكىلىن منم

يان گئچير

هارادا قالمیسان آقارا باختیم
داغیلیب دؤلتیم واردادردا يان گئچیر
گەل ھاگەل گونوندە جان دئیەن دوستوم
گۇرۇركى قالمیشام دارداردا يان گئچیر

غۇواصى كىمى چوخ درىيابا دالمىشام
آصلاتلار ئىندن شىكار آلمىشام
چىخ فلک گور نە گونە قالمیشام
ياپالاخ بىڭىمېرى سارداردا يان گئچير

ياما نا اوغرادى نوجوان باختیم
شمع كىمى آلىشىب ارىيدىم آخدىم
گەل گىلن هرايە و فاسىز باختیم
داغلار اوز دئۇندرىر قارداردا يان گئچير

گونشلى گوندو زوم او لو بى دور گىچە
اي تىرىب عقلىمى دو شموش گىچە
آللاھىن گۇزو زدن دوشموش شەجە
اجل ياخىن گلىمېرى گورداردا يان گئچير

باختىن ياتىب ايشىن نحسى مظاھر
دو سلاردا الفتىن كىسى مظاھر
گىچە بىلە دنيادان بىسى مظاھر
قوھوملار ياد او لو ب ياردادردا يان گئچير

گولرمىش

يارادان انسانى گۈزدن سالاندا
 آرخاسىز ايگىدە ماحال گولرمىش
 يوروlobe جىرگەدن دالدا قالاندا
 حالسىز اختيارا جاھل گولرمىش
 نامىدلر دشمندىر همىشە مردە
 يارادان سالماسىن ياخشىنى دردە
 حرراج بازارىندا صررافسىز يىرددە
 زىيونان زىرگە باققال گولرمىش
 فلكىن دردىنه تاپىلماز چارا
 ساغالماز دنيادا دىيل ووران يارا
 بدبختلىك اوز وئرىب دوشىنده دارا
 عالييمين علمىنە ناققال گولرمىش
 كىرييكلر آغلا يير گۈز چىكىلندە
 عصا يايالوارار بىل بوكولندە
 بىغ بوروقدان دوشوب ديش تۆكۈلندە
 چنه چىرتىداخ ووروب ساققال گولرمىش
 صراراف خجل اولور زر تونج اولاندا
 داشقىن فخر ائىلەمەسەن او جالاندا
 پلنگ بىنە دوشوب شىز قوجالاندا
 پىشىك نۇره چكىپ چاققال گولرمىش

دونيا

عئمور كاروانلارى هئى اۇتوب گئدير
سن سازالىب نىدە سولورسان دونيا
بو گلىب گىشىمەنин معناسى ندىر
بىر اوجدان بوشالىب دولورسان دونيا؟
باخميرسان فريادا باخميرسان آها
چتىندىر اليىندىن قورتارماق ياخا

نيله دين؟

دونيا سنه بير اعتبار گورمه ديم
سۋىلە گۇرۇم مەربانى شىلە دين؟
باغچا سالدىم چىچكلىرىن درمە ديم
مېن گول آيجان گولوستانى شىلە دين؟

سن يولا سالمىسان آدمىن برى
مېلىيون عصرلرى قرينه لرى
دونيا جهانگىرى شاه اسکندرى
رستم كىمى پەلوانى نيله دين؟

آ وعده سى شىرىن ايلقارى يالان
شىلىكلىرى داغىدېپ ائدىرسن تالان
دوشمن اوردولارىن درېلر سالان
جوانشىر تك قەرمانى شىلە دين؟

او گونكۇ قوئىندا نرون بوي آتدى
شهرلر داغىدېپ تورپاغا قاتدى
فرعون دا گۇئى لره مېن بىر اوخ آتدى
تىمورلۇڭى چىنگىزخانى شىلە دين

نظامى خاقانى، نسيمى هانى
باغلايسىپ كىچمىشىدە غىلى داستانى
بئىيوك فضولونو خانىم حئيرانى
علعسگىرى ناتوانى شىلە دين؟

جوابسىز قويىموسان هر بىر سورغۇنى
اولويدور بىشىن لر فيكىر يورغۇنى

آلدین اليميزدن صمد وورغونى
آغلار قويدون ائل اويانى شيلهدين؟

چوخ عاشيق لر گۈرۈم جان وئردى يارسىز
سوردى كروانىنى دولتىسىز وارسىز
داشقين داڭىدە جك آى اعتبارسىز
ائل دىيە جك: گوهر كانى شيلهدين؟

۱۹۵۸

اعتبارسىز

بىر زامان جان دئىىېب جان اشىيدىك
ايىندى كىمىدىر يارىن آى اعتبارسىز
كىمە آغوش آچىپ بوسەلر وئردىن
هانى ناموس عارىن آى اعتبارسىز؟

من سنى بىلدەدىم گوللر اىچىنده
شعر چىمنىندهن تىللر اىچىنده
منى خوار ائىلەدىن ائللر اىچىنده
يۇخدۇر اعتبارىن آى اعتبارسىز

كونول سرايسىنى تو تاراق آلا
سرىرىدىم جانىمى سىن گلن يولا
دئىيردىن: عۇرمۇمدۇن بىر ساحات قالا
منم وفادارىن آى اعتبارسىز

دئىيردىن إيلەستەم سنه خيانى
يولداشىم درد اولسۇن شهرتىم لىعنت

بس هانى او وفا هانى صداقت؟
بودورمى ايلقارىن آى اعتبارسىز؟

داشقىنinin سۆزلىرىن چىخارما ياددان
گىشىدىرىدىن جانىنا پالتارى اوددان
شىريەن چككىلندە دوشىرىن داددان
باغلاتار بازارىن آى اعتبارسىز

مېنكە جوار

داغلار

قاطار - قاطار اولوب جىركە دوزولوب
آڭچا خالى ھوندورلى سلسە داغلار
بزهنىب مىشەلر چىلى ياماجلار
وثرىيلىرى قومرو لار دىل دىلە داغلار

باشقابىر حال اولور ھر آخشام سحر
ايلىخىلار كىشىنىشىب قوزولا ر تلر
اسدىكىجه يئىللىرىن دىھر بوكولر
چىچىكلەر او تلاراكۈل گولە داغلار

گلىن تك بزهنىب درەلر دوزلر
شىرىن تماشادان دويما يىب گۇزلر
توكولور كاغىذا سىنەدن سۆزلىر
دوزولور قاطارا تىل تىلە داغلار

توى ائۋىنە بنزىرىن گۇنى يايلاقلىرىن
اطلس مىشەللىرىن شىن او يايلاقلىرىن

قاينايير هر يئردن بوز بولاقلارين
آخىر درەلردن سئل داغلار

چىخدىقىجا سئيرانا گلىن لر قىزلار
باخدىقىجا دىللەنر صىدلەن سازلار
چىغىريشىر سونالار آغ بوغاز غازلار
سسى وئرىر قويىنوندا گول گولە داغلار

مسكىندىر باشىنىز دومانما چەنە
باخدىقىجا اوز وئرىر بىر كدر منه
گلەمىشىم او خويام شعرىمى يىشە
گولونىن آيرىلان بولبولە داغلار

گونشلر يوردو دور بىزىم بو دىيار
سيزە ياراشما يير نە چووقۇن نە قار
بو سۇزلىر داشقىندان قالسىن يادىگار
ھر اوپا اويماغا ھر ائله داغلار

كىچىك سلسە ۱۹۴۰

بىزىم ائلده

گۇرەنلر تانىيار گۈرمە يىن بىلسىن
گۆزەل سئيرانگا ھاھلار وار بىزىم ائلده
بولبوللر آغلاماز گولوستان سولماز
دوشمز گول اوستونە خار بىزىم ائلده

يام ياشىل باغچالار ميوەلى باغلار
انسان عالمىنە اڭلنجە چاغلار

شمامە سىنواز بىلىھە تاغلار
يېتىشىر مىن جورە بار بىزىم ئىلده

بىر جىنتدىر بىزدە انسان حياتى
شىئىر تك شىرىنىدىر بىزمى بوساطى
عاشىقلار چاگىرير تىرىن باياتى
سسىلەنير سازىلە تار بىزىم ئىلده

باخ بىزىم آذرىن مونبىت چوللرى
چاگىرير سىراانا غربى ئىللرى
قورو ماز چايلارى، آخان سىللىرى
توكىمىز داغلاردا قار بىزىم ئىلده

بورسونلو چىكمى عۆمۇرده فراق؟
تنزل عالمى گىندىدىر اوراق
سحرلى گونتلى گىچە چىلچىرغۇ
تىن حىيات سعادت وار بىزىم ئىلده

١٩٤١ ناخوان

بىر قاراباغدا

كۈنول آختارىرسان دوستا جان قىيان
چوخ اولار قازاخدا، بىر قاراباغدا
پوزولمايان ايلقار دوز عهد پىمان
چوخ اولار قازاخدا، بىر قاراباغدا

ناتوانىن يوردى واقف او يلاغى
جىنتدىر آرانى بەشتىدىر داغى

اسکندر جسمه‌سی ارم یا یالاغى
 چوخ او لار قازاخدا، بیر قاراباغدا
 دیندیرین عاتیقلار سارلارین تئلین
 باشلايىن داستانىن بختور ئەللىن
 نبى كىمى اوغول هجر تك گللىن
 چوخ او لار قازاخدا، بير قاراباغدا
 گنجىه ماحالىدىر هر ايکى ديار
 هر بىرىنин زنگىن بير تارىخى وار
 قوچ اوغول كۈھلن آت وفالى دلدار
 چوخ او لار قازاخدا، بير قاراباغدا
 بلکەدە عىسى دان باتسلامىش برى
 تانىار اولكەلر، ئىللر بىرئى
 سئويملى گوزەلى ايگىدارلى
 چوخ او لار قازاخدا، بير قاراباغدا

قوېنوندا اگلىشىپ وورغۇن بىر ئىلسىن
 يازىبىدىر اولمە يىن «واقف» اثرىن
 داشقىن آختارىرسان انسان گوھرىن
 چوخ او لار قازاخدا بير قارا باغدا

١٩٥٢ باكى

كىندىمىزىدە

قىش آيلارى كىچىپ گلنده باهار
 بزه بىر هر يانى ياز كىندىمىزىدە

قۇزغۇن تىھلىرى بىلmez دومان قار
اولور چئوغۇن بوران آز كندىمېزدە

نه چىيىك سارالىر نەدە سولورگول
جاڭىرىپ يارىنى آخلامىر بولبول
ئىچە باختىاردىر آى شاعر كۈنۈل
اوغلان كندىمېزدە، قىز كندىمېزدە

آخشاملار كى اولور قويىتو چىلچراڭ
دوييمور تاماشادان نە آراڭ نە داغ
سال يادىنا دوستوم گەل بىزە قوناق
دولان كندىمېزدە گىز كندىمېزدە

باخىن قدرتىنە تميز زەمتىن
ووروبىدور اوپىاما دونيا زىتىن
اولوب موغننىسى بو عظمتىن
عاشيق كندىمېزدە ساز كندىمېزدە

بىز بىمدىر گله حك بىز بىمدىر بۇ آن
فرحلى اىچىننە قوجالارمى جان؟
نە دورمۇسان داشقىن باشلا بىر داستان
باشلا كندىمېزدە ياز كندىمېزدە

بورسونلو كندى ۱۹۵۷

بو يېرلەردىن

باشىتا دۇندۇيۇم وفالى دىللىرى
عۇمرۇمۇن بىناسى بو يېرلەردىن

گزمیشم دونیانی من دیار، دیار
کئنول تمناسی بو يېرلرده دیر

کیم تائیمیر بیزیم آدریا یاجانی؟!
گون کیمی یا یلیب شهرتی شانی
قهرمان ائولادین ظفر داستانی
مردليک ترانه سی بو يېرلرده دیر

اولدوزلو گوبلره باش چکن داغلار
یای یاز پاییز گولر قیش غمگین چاغلار
لیل پرلی بولاقلار میوه لی باغلار
زحمتین صدادسی بو يېرلرده دیر

بو يېرلرده گولور آیلارلا ايللر
گزیر اوْز عالimin شاعیر کئنول لر
گوندوز گونش گئجه آی چیمن گوللر
گوزللىک دونیاسی بو يېرلرده دیر

بیزیم گۆزلرین ناز نزاكتىن
گورەنە اوْز گونلوك اوْزو ئەور چتىن
نعمتلر نعمتى ايلك محبتىن
مقددس سئوداسى بو يېرلرده دیر

دئىين قوجالارمى بو يېرلرده جان؟
بئله بىر حيادان دويارمى انسان؟!
ھر دىلده بىر نخمه بىر شىرىن داستان
حياتىن معناسى بو يېرلرده دیر

بو يېرده يورو لماز کئنول شەبازى
عاشق عالمىنин ائل سئون سازى

داشقىن حياتىنин باهارى يازى
خوشبختلىك اساسى بو يېئرلەدەدەر

بالاخان ۱۹۶۴

گلمىش

گلچەرە كندىنه ملک منظيريم
داد ئىسندن قاچىپ دادا گلمىش
سنله گىچىن گونو گوھرىم زىم
سالمىشام بىر بىر يادا گلمىش

سن سن گۈزىل دوستوم گۈزىل دىلبرىم

سن سوپۇم گونشىم آفاقىم يېرىم

اييان سوزلىرىمە لعليم گوھرىم

سوورولوب شىلىكىم بادا گلمىش

مظاھرم دولانىشام عالمى

نه يېئر تو تى نەدە گۈپىر نالەمى

سن يادىما دوشدون كۇنۇل ھەمدەنى

اوzac يولو پاي - پىادا گلمىش

برده ۱۹۲۹

«تجنیس»

قالادا یانماز

پولاددان سینهند دیر دمیردن فولون
میدانیسا گلن، قالا دایانماز
هاریا میل اتسن آچیقدیر يولون
قارشیندا نه داغ نده قالا دایانماز

اوزاقلاردا کتونول آغلار اوز آغلار
آش داغلارдан ان دریایا دوز آغلار
بیر سونگویه تاب گتیرمز يوز آغلار
پوزولار صفلرى قالا دایانماز

بورسونلى مظاھر بو داغا بير باخ
مین چيچك آچيلىپ بو داغا بير باخ
اردوموزدو دوروب بو داغا بير باخ
مین ايل او دايچيندە قالادا یانماز

١٩٣٢

آيريل

مندن اوز دئوندرىپ گىشىن دىلېرىم
گل منيم درديمە قال اوندان آيريل
من سىنىن اوغرۇندا چكمىشىم جفا
بىر بىر يادينا سال اوندان آيريل

دئمەدىممى فلك بىزى آرالار؟
 كۈچر بولبول گول كۆكسونو خار آلار
 زىبور كىمى سىز يلداتىسىر يارالار
 سەن دە اوخلارىنى چال اوندان آيرىل

مظاھرم قور ائيلىھن يارامدىر
 تايپىلمايان درمانىمىدىر چارامدىر
 سەندن آيرى دونيا منه حارامدىر
 گئدىرسن جانىمى آل اوندان آيرىل

١٩٣٣

باشينا دولانىم

آى قىز سىن عتلىقىن منى ياندىرىرى
 بىر دردىمه قال باشينا دولانىم
 منى فرهاد مثال داع دولاندىرىرى
 بوخ جانىمدا حال باشينا دولانىم

بوبون بنزەر ابنان تور سىنەيا
 ياراشىقىن ياشىل باشلى صونايا
 مكتوبوم وار سنى دوغان آنايا
 يېتىر اونا آل باشينا دولانىم

سەن دئمەكى بوجۇزلىك باقى دىر
 گلىپ گىچىن گونلر اونا ياغى دى
 قومراڭ تىلىن جوانلىغىن ياغى دى
 قويما دىه ال باشينا دولانىم

انصاف ائیله آخیر باغريم قان اولدو
 آه چكمکدن باخ سينم شان شان اولدو
 مرحمتىن نىيە بيزدن يان اولدو
 نظرىنى سال باشينا دولانيم

نىيە دۇندۇن مظاھردن آ پرى
 آھى توتوب آى دولانان گويلىرى
 سنى گۈروب سنى سۇوندن برى
 ساچى اولوب چال باشينا دولانيم

١٩٣٤

با خمادىن

گلدىن گىچدىن گۆزللرىن سلطانى
 منىم كىمى بىنوايە با خمادىن
 كۇنول كىمى سنى سۇون دئە هانى
 اسىرىنەم بىنوايە با خمادىن

بىر زامان گۇنلونە ياراشيق اولدوم
 مجلىسلر زىنتى ياراشيق اولدوم
 اىستە بىر سن دوغرا يار عاشيق اولدوم
 نوکرىنەم بىر گدايە با خمادىن

ايچمه ميسن بادە سىنى سن غەمىن
 چكمە ميسن زەمتىنى ھەمدەمین
 دردلى مظاھرىن او باختى كەمین
 آھى يېتىدى گونە آيا با خمادىن

شاھ بولاق ١٩٣٤

يادىما دوشدى

كۈنول مىندى يىنە خىال آتىنا
سۋىيملى جانانىم يادىما دوشدى
آلېشدى بىدىم ھىجران او دونا
قاشلارى كمانىم يادىما دوشدى

او ميناگىردىلىم او شىمىشاد بويلىوم
او ياقوت دوداقلىم او دىلى تويلىوم
او پىرى رخسارىم بىئۇشە مويلىوم
سيتەسى ميدانىم يادىما دوشدى

مارال تماشالى بىر اينجە بىللەيم
بىر بلور بوخاقلىم بىر قمرى دىللەيم
بىر جواهر خاللىم بىر دورنا تىللەيم
سرو خرامانىم يادىما دوشدى

بىر صونا بئرىشلىم بىر عشوھ نازلىم
بىر طاوس جىغالىم بىر خوش آوازلىم
بىر شىرين داستانلىم بىر الى سازلىم
كۈنول مەربانىم يادىما دوشدى

بورسونلو سىير ائىلە نە گۈزەل چاغدىر
آى دوغوب بوڭچە سود كىيى آغدىر
او ذىرۇھسى قارلى يار اولان داغدىر
ايىك سئوگى داستانىم يادىما دوشدى

سنیز

آب و زر ياناقلیم صراحی بولیوم
دوتسووشم چووقونا بورانا سنیز
گولوستان سنه لیم بنووشه مولیوم
جان سیغمیر داغلارا آرانا سنیز

چرخ گرددسی اوzac سالدی آرانی
سنین اوچون من آختاریم هارانی
طیبب گلیب دوغراماغا يارانی
من شجه دؤزهرم يارانا سنیز

دؤنده ردين كئنلومى عقلی زايلا
موشگول اولار بو غفلتدن آييلا
بورسونلو مظاھر دؤنوب ساييلا
دوشويدور چۈللەر ويرانا سنیز

سنی

يوسف حسرتىنى چكىن گۈزلىيم
يعقوب تك كور ائيلر اشكبار سنى
سينه مين او دونا ياندى شەپرىيم
قووروب ياندىرار آه وزار سنى.

خار قوجاقلىر نەدن گول انداملارى؟
قىرىلىر عاشيقىن باده جامالارى
گىچىپ دىر عمۇرومۇن يانان شەعلەرى
ياناسان او دلارا بى ايلقار سنى.

بىرز مە جەر ئېتىپ حەر سىيدىك

يارىن تلى دىيەن داشدىرىن مظاھر
كىرمەن دە عىنەين ناشدىرىن مظاھر
قالدىن يالقىزگۈزو ياتلى مظاھر
قويدو گۈندى او بىۇفا يار سنى

بورسونلۇ كىنى ١٩٣٦

أىستە بىر

طران كۇنلۇم جلوهلىپ ھاوا دا
بۇلدىلار فويوندا گۈزمك اىستە بىر
قارتال نك شىغىيپ ياغى دوشمنە
چىكىپ جىكىربىنى اوزمك اىستە بىر

كىيم گتىرر منىم ضربەمە تايى
ايچىرەرم او بىا اولوم شرابى
بوپورسون مىدانا چىكىم حسابى
كىيم كى اوئر خايىدان بىزمك اىسىه بىر
قارشىندا دايىنان بىر بورسونلۇدور
دونيا سىياسى دىر كاميل او ووچودور
تىڭىمى كۈركە بىر نشانى بودور
عاتىق بى دۇيىوشىدە دوزمك اىستە بىر

١٩٣٧

وار

گول تكىن او زلرىن ياقوت سۇزلىرىن
او وورغۇن گۇزلىرىن ملاحتى وار

گولگز ياناقلارين تر بو خاقلارين
قايماق دوداقلارين روایتی وار

او سیمی عذارین جسمی خمارین
او شمسی رخسارین صدری نوبارین
انصافسیز دلدارین او كجمدارین
باتیمدان گئمهین خیالتنی وار

بئله نظارتین بو مسررتین
شأنی ولايتین تاجی شهرتین
کانی ملاحتین بو شوخ عادتین
دئيللر عاشقه بشارتی وار

بو لقمان کمالین اصلی مثالین
بو شیرین جمالین لیلی خیالین
بو درزی ماحالین حجری خالین
ستویب سئویلمکده لیاقتی وار

بو صونا يېرىشىن الوان ناخىشىن
در زىبا ناخىشىن جانلار ياخىشىن
بو سرخوش گولوشون مارال باخىشىن
شاعر مظاھرە مرحمتى وار

آلازان ساحللرى ۱۹۳۸

لیلی

گئچە فراقیمدان گوندوز سییمدان
گلیبیدیر روزگار بئزارا لئیلی
حسرتىنى چىن سنین عاشقىن

دو سوبىدور جارەسىز آزارا لىلى

عشقىن او جاقلا拉ا چاتىپىدىر منى
 دياردان ديارا آتىپىدىر منى
 كىمسەسىز غولكىيى ساتىپىدىر منى
 حرراج تك چىخارىپ بازارا لىلى
 گۆزەللر دوز اولسا عهده ايلقارا
 قالارمى دۇنيادا يار حسرت يارا؟
 سئودانلا دوشموشم ايزسىز داغلارا
 گورمەسم گلمەرم گۇذارا لىلى

آرتىمىشىدىر غملرىم تن سىندن آيرى
 بورو يوب داغلارى چىن سىندن آيرى
 اولىسم بو دردىله من سىندن آيرى
 قويما سينلار سنسىز مازارا لىلى

بولمور سىنى او لوپ اورە گىم يې خون
 آخىر گۆزلىرىمدىن قلبىمە جىحون
 ائشىنسىن بورسولو او لوپىدو مجسۇن
 يايىز گەز قىتىر آختار ياز آرا لىلى

١٩٣٨

قىزلار

بىر گىردنى مىيىنام ياشىيل باش صونام
 بلکە گالىپ سىزىن ائللەر قىزلار؟
 هىجران او دلارىينا آز قالىپ يانام
 دونوب هر ساحاتىم ايللەر قىزلار

ديلده حكابانييم وار نكانييم
 زاي اولدور رحسيم جمعى ذلتىيم
 توكنمز حسرىيم موتىگولدور يتىيم
 او دورنا جىغالى ئىللره قىزلار
 سىز اولون همدىميم آرتىيىدىر غمىم
 نوادىر هر دمىم سولوبىدور زمىم
 سارالىب گولتنىيم باتىيىدىر گمىم
 دوشوبىدور مظاھر چئللره قىزلار

چايدى كندى ۱۹۳۸

قوربانى جانىم

نه باخىرسان آهو كىمى او زومە
 ماتان گۈزلىينىن قوربانى جانىم
 كۈنلۈمى سئۇدانىن او جاق كۈزۈنە
 آتان گۈزلىرىسىن فوربانى جانىم

زنجير ساجىن دال گردنە دوزولوب
 هر بىر ئىلى بىر گلشنىن اوزولوب
 يوخوسۇز ماڭال تك ھردن سوزولوب
 ياتان گۈزلىينىن قوربانى جانىم

عشقىنلە دوشموش بولبول - زارا
 آه و زار چىكمىكىن گلمىش زارا
 يوسوف كىمى منى چىكىپ بازارا
 ساتان گۈزلىينىن قوربانى جانىم

گۈزلىين قويما يير گەلم ياخينا

اڭلە بىل باشلايىپ شىشمك آحىسا
سېنە مىن سدىنى كېيىرىك اوخونا
توتان گۈزلىرىنىن قوربانى جايىم

بارگىرە ك بارىنا قوللارىن گەرە
كۈرىيە نىك فوجويا گوندە مىن كرە
عىشقىن مظاھرى سالىبب چۈللەرە
اوئان، گۈزلىرىنىن قوربانى جايىم

١٩٤٠

عاشقەم

اوزاق دولان افسانەلر پىرسى
من بو يېرە بو مکانە عاشقەم
باخ گۈزلىدىر عشقىن ھەترانەسى
اڭلەن دئىهن بىر داستانە عاشقەم

بىرىم داعلار اڭر گىچىسى مىن سەنە
تايداڭ اولماز نە دومانا بە جەنە
من وورغۇنام آتا يوردووم وطنە
اوئى سىۋىب جان قىيانا عاشقەم

قوى بىلسىن يوردو ماڭج باخان خاين
آلاجاڭ آخىردا اۇلۇمدۇن پايسىن
بو يېر اوپىلاغىدىر گونشىن آيىن
من بو دۇرە بو زمانا عاشقەم

شىقدەن دوغولموش آذراوغلو يام
اوئدان آيرىلمارام اونا باغلىيام

موشکول او لار غمن دئییب آغلیام
ایلقارلیام دوز بیمانا عاشقم

باسقین لاری بیز گور موشک زیادا
آتلی گلیب گئری دئونوب پیادا
من داشقینام عؤمروم بویو دونیادا
آذر آدلی مهربانا عاتقمن

آراز اوستی ۱۹۴۱

گلمه دیم

من واریب گئدیرم قانلی غربته
بلکه سون یاییمی آلدیم گلمه دیم
آیریلیب گونشدن دوشوب غربته
درد و غم تاپداغی اولدوم گلمه دیم

کیم ائله بیر بو زاما نا اعتبار
قضالار گوزله بیر یولومی آتسکار
بیردن کونول داغین قوجاقلا دی قار
درد و غم تاپداغی اولدوم گلمه دیم

امیدله یاشاییر دونیادا انسان

یاشاماقدان او تور بعضًا وئریز جان
بیردن فرمان وئریب امر ائندی زامان
آیریلیق کامانین چالدیم گلمه دیم

گون بیر یاندا دوغور بیر یاندا با تیر
بیر طرفدن دوران بیر یاندا با تیر
حیات منزیلینه چوخ آدلار چاتیر

اولار يول يورغۇنى اولدوم گلەمەدىم

آدىم مظاھىردىر بورسونلو گندىم
زامانىن سئىلەنە تاب ائتمىز بندىم
يورغۇن دوتسوب بلکە اولدوسمندىم
يىادا يوللاردا قالدىم گلەمەدىم

بورسونلو گندى ١٩٤١

گندىبىدىر

ھېجران عذايىنداڭ ايندى عزيزىم

ارىيىبىدىر يارى جانىم گندىبىدىر

لاچىن اوپلاغىندا گۈزىر قار غالار

ايتكىن دوشوب بىر طرانىم گندىبىدىر

مقدىس سانىردى منى ازلىر

ائلىن ياراشىقى مايا گۈزەللەر

ياردىغىم شعرلەر نىزىرىن عزللەر

سۇدا آدلى بىر داستانىم گندىبىدىر

هانى درد آنلايىپ مطلب قانانلار

ليلى كىمى منه جاندان يانانلار

ايندى كىنار گۈزىر دوست مهربانلار

اختىارىم شوكت شانىم گندىبىدىر

منزلىم اوزاقدىر گەرە كدىر چاتىم

قالمىشام يوللاردا يورولوب آتىم

زەرمارا دۇنوب آب حياتىم

آزاد گونوم شان دۇرانىم گندىبىدىر

فلک اندیب باختی قارا داشقینی
در دیله غم چکیب دارا داشقینی
یارادان یئتیرسین یارا داشقینی
کوئنول سئون مهر بانیم گئدیدیر

۱۹۴۷

بیلمیرم

او گوندن کی دوشوم خملر ائوینه
در دی آچیب نهده بوکه بیلمیرم
قورخورام کی دوشمن گوروب سئونه
گوزومون یاشینی توکه بیلمیرم

تنزل عذابی اولورموش یامان
 DAG اولسا دوزمودی تاب ائیله بیر جان
 فلک گلشنیمی ائیله دی خزان
 یورغونام تازادان اکه بیلمیرم

داشقینام او غلویام من او دیارین
 حشیف کی گورمه دیم دوست اعتبارین
 او زو قارا اولوسون و فاسیز یارین
 ائلین تهمتینی چکه بیلمیرم

۱۹۵۰

سن اولماسايدین
شعر بازارینی تو تاردي بحران
گوهر خريداری سن اولماسايدین

سۇدا چىمنىتى قوجاردى خزان
آزىزمىن باهارى سەن اولماسايدىن

گۆزلەر سلطانى آسلطنتىم
تخت رىاستىم شائىم شهرتىم
شاعر آدلى كۈنۈل قالاردى يېتىم
نزاكتلى يارى سەن اولماسايدىن
گۆرمەدىم دونيادا من بىر اعتبار
ھەنازلى چىچەگىن قوجاغى بىر خار
دئىردەمىم خىالدىر گۆزلەدە ئىلقار
عشقىن وفادارى سەن اولماسايدىن

سۋوگىسىز دونيا ياخىلمىزدى جانىم
حىياتىن معناسىن بىلەمىزدى جانىم
فرحلر قويۇندا گولەمىزدى جانىم
فخرى افتخارى سەن اولماسايدىن

درد و غم داتقىنى اىردى واختسىز
جانى كوج ياسارى گىشىردى واختسىز
باشى احلىدەر دەيردى واختسىز
گۆزلەر خمارى سەن اولماسايدىن

١٩٥١

او تانمادىنە ؟

كاغىذ گەشت سوپىلە او بىوفا يا
ايلىقارى او نوتدون او تانمادىنە ؟
يالاندان آند اىچدىن اولو خدا يا

گناھلارا باتدین او تانمادىنى؟

دئدىن، يولو دوتىدو گىندر، گلمزە
آختاراق بىر ھەمد لازىمىدىرى بىزە
دئەمەدىنى بلکە گلدىك اوز اوزە
شاعر كۈنلۈم ساتدىن او تانمادىنى؟

داشقىن عۇمرى كىيمى سۋىرىدى سنى
بىردىكى مقدس آنا وطنى
طالعىن حؤكمىلە ابنگىن گىندەنى
گۆزلەمە يىپ آتدىن او تانمادىنى؟

١٩٥١ باكى

سن او لمادىمى؟

اورون قارا او لسوون آلبى سنىن
منى درده سالان سن او لمادىمى؟
اعلايىپ يالوارىپ بور 'بىفار و تربىپ
كۈنول ملكىن آلان سن او لمادىنى؟

ياديندا قالىبىمى آيلى گىچەلر
سارىلىپ بويۇنما دئيردى نەلر
ھېجران آغوشوندا قالاراق ملر
ساقچارىنى يولان سن او لمادىنى؟

نەلر داشىليلار هر گلىپ گىندەن
اونوتوموسان منى و فاسىز نەدەن؟
داشقىنин قلىبىنى قورد كىيمى دىدەن
شاھمار كىيمى چالان سن او لمادىنى؟

گۈزىللمە

اولايدىم

بىر باخس كۈلىمۇن آرزو لار بنا
سارىمىسىن گىزدېگى چۈللەر اولايدىم
تۇر قۇنماسبىن دىنە آباقلار بنا
گىئتىدىگى حىغىرلار يوللار اولايدىم

جان دىلە گلمرى باخاندا يارىم
گۈزىلرى سوزولوب آخاندا يارىم
درىپ باخاسىبنا تاخاندا يارىم
عطرلى چىچە كىلر گوللەر اولايدىم

بىر منى سالما يىپ كىمە دىلىپ
قوشلاردا چاغىریر چىمندە، دىلىپ
آختىamlار سحرلىرى چىمندە دىلىپ
جا ملافلار سۈفەر جوپىر ولايدىم

اولسا ا دوسلاريم اختيارىدا
دولانىم باشىينا مىن كە گۈپىدە
باخاسىسى آجىپ ھۆروكەنندە
سرىن، سرین اسەن يىللەر اولايدىم

او دور مظاھيرين شاهىن شەھازى
آرزوسى دىلە گى باھارى يازى
باسىب سىنە سىنە چالاندا سازى
كۈنلۈنۈ او خىتسايىان تىللەر اولايدىم

هانى

بىر زامان حمالى آى اولان گۈزەل
ارلىكى جوانلىق باهارىن هانى
ايىندى سولغۇنلارا تاي اولان گۈزەل
اوستون ياراتىيغىن ووقارىن هانى؟

كۈچوب جوانلىغىن گىلمە بىر سسى
دوشوب قوجالىعىن قارا كۈلگە سى
آغلا بىر سىنه ندە جان كامانچاسى
ازلىكى مسترىن بازارىن هانى؟

اتىرفى گونلرى گىچىردىن هدر
اودى سئۇينجىنى آجى بىر كدر
عئۇمور و فاسىزىدىر داشقىن داڭىز
دونيا اعتبارىن ايلقارىن هانى؟

أىسمە بىر

نە مددتدىر سە يالوارىر جانىم
خستەدىر يالوارىپ درمان اىستە بىر
اگر حضوروندا وارسا گوناھىم
لطف ائىلە ئۆلومە فرمان اىستە بىر

سۇيىلە تقصىرىمى گۈزلەر شاهى
ائىللەرىن زىتى گۈيلەرىن ماھى
سەدن باشقاقا وارمى كۈنول پناھى
غىضىبىن تو تماسىن آمان اىستە بىر

داشقینین عشقینی کور ائتمه آمان
شاعری ائل سئویر دؤیسەدە زامان
گلیدیر قاپینا إئٹ گینەن درمان
باڭشاڭلا تقصىرىن آمان اىستە بىر

گنجە ۱۹۶۹

سۇگىلىم

مددتىرىز كىسىپ گلمە بىر نامە
اوزاڭ دوسوپ سىند آرام سۇگىلىم
سلېرسىن كى چاتما بىتام من كامە
فوور اىبلە بىر سىز يارام سۇگىلىم

دوشۇنمورسۇن سنى سۇيىت آنانى
هر لحظەدە گۈرنىمە دىن يانانى
باشىمداكى بىر جىسگىنى دومانى
سن و نرمىسىن يوحدۇر جارام سۇگىلىم
ھىجران دىنiz عتىفىم دە كى بىر آدا
من دردلىسى سالىر سانمى هاشىز يادا
نەقدەر كى سىسىز گلەر دۇنيادا
بو سۇدادا مندە وارام سۇگىلىم

ينىلەزدىرىز اينان انسان قدرتى
او فتح ائدىرىز گولوم بو طبىعىتى
ايستەمیرم عمرى گودك شەرتى
من انىيەن صنعتكارام سۇگىلىم
من داشقىنام بو داغلاردان او جا يام

آنام، گوھم حاوانام هم تو جایام
اگر کى من بو سئودادان آحباام
عمرىم اولسوون منه حارام سنوگىلېم

1٩٦٩ گئجه

قالدى

او گونكى آيرىلدىم آنا وطندى
يارىميسن باغانسىز باغلارى قالدى
الاڭۇز چىچكلى تر بىۋوشەلى
شۇگى بستانىنىن تاغلارى قالدى

كۈچ باشلاندى كروان يولا دوزولدى
تەلاڭۇزلۇر قانلى ياشلار سوزولدى
هاراي إئللر ئيم ياردان اوزولدى
سینمەدە هيجرانىن داغلارى قالدى

يار كاغيدا سۈيىلەد بىكىجە ئىلم من
دردىم چوخدور گەرك سىنلە بئۇلم من
موشكول اولار ايندن بىلە گولم من
سۇيىپ سئويمەنин چاغلارى قالدى

چال عاشيق دىللەنسىن سازىن تىللرى
آپارسىن نالەسىن غربىن يىللرى
صفالى قفقازىن گۇزەل ائللرى
سرىن يايلاقلارى داغلارى قالدى

كۈنول دئىيىز داشقىن هارايلا يارى
حىرىت، او لمەميش بىر گۇرۇم بارى

باخماقدان گۇرلىيم وطنە سارى
قاراسى ارىيىب آعلارى قالدى

پولشا ۱۹۴۰

اولايدى بوردا

صفالى قفقازىن داغى درەسى
گونشلى باهارى اولايدى بوردا
قوشلارين كسمىيەن شىرىن نەممەسى
چىچەكلى گۈزارى اولايدى بوردا

او بىرده يارالدىپ طبیعت نەلر
جانلى لار آعلاماز سۋىينگولر
قايلاردان آخان بوز شلالەلر
چايلازىن آخارى اولايدى بوردا

بوز يالتار داغلارين دومانى، قارى
ببور بولافلارىن سرین اخارى
داغلاردان باسلامىتىن آرانا سارى
مېين دورلو نوبارى اولايدى بوردا

چىچىكلىر يوردو دور درەسى دوزى
توکنمز داستانى نە شىرىن سۇزى
اۇلەكلەر گۈزەلى دونيانىن گۆزى
كۈنلۈمون نىگارى اولايدى بوردا

درىادىر داشقىنinin دردى آزالماز
دئىيرم گۈزۈندە سن تك آز آلماز
او جوشغۇن چايلازىم كورايلە آراز

خزریں کناری اولایدی بوردا

۱۹۴۳ فرانسہ

دَيْلِه م

عُؤمور سرايىمى يىخسادا هىجران

دوشمن اته گىندن توتان دىيلەم

قوى وئرسىن حۆكمونو آمانسىز زامان

ناموسى، غېرتى آتانا دىيلەم

سۇدالى اووجۇيام يورغۇن صىدادام

تورياquam كولگەم من سويام اودام

غىنگىنەم بىبختم خوتىبختم شادام

سۇگىيمى شهرتە ساتان دىيلەم

مېن سىرر عالىيندە من بىر معنايام

سونسوز بىر درىيام كىچىلىمز جايام

دانشىنام گوسمەم اولدوزام ايام

قدرت چىراغىيام باغان دىيلەم

بلتىك ۱۹۴۳

بىلمك اولماز

كۈنول آيرىل مىرسان دوشونجه لىردىن

زامانىن حۆكمونو بىل بىلمك اولماز

ساغىن افترادان فتنەدەن شردىن

سنى تورا سالار دىل بىلمك اولماز

فرعونلوق ائيلمە باخت گتىرنە
 گۇرورسەن تابوندور تاخت گتىرنە
 باش اگەر دىز چۈڭر واخت گتىرنە
 خىردا قارىستقا با فيل بىلمك اولماز

آيرىلما ائلىيدن سايىلان زامان
 تىھرىتىن عالىمە بايىلان زامان
 داتقىن سن بوخودان آيىلان زامان
 گۇررسەن قوروپىوب سئىل بىلمك اولماز

بنۇوشە

يىنه سنى گۇرددوم دوشىدى يادىما
 سويملى جانانىن بااغى بنۇوشە
 شەھلى چمنلرده يارايلە سنى
 درىردىم هر سحر چاغى بنۇوشە

چىيىچكلەر ايچىسىدە نازلى چىيىچكسەن
 چمنلر قىيزىسان گۆزەل گۈيچىكسەن
 بوكموشدور بويىنونى سۈيىلە گرچىكسەن
 ويران قالمىش غم اويلاغانى بنۇوشە

او گۈن كى قىسمتىم آيرىلېتىم اولدى
 عشقىمەن قدھى زهرلە دولدى
 درىب قوخلامادان سارالدى سولدى
 سۇوگى بستانىمەن تاغى بنۇوشە

يادىما دوشىدوكجه وطنىم ائلىم
 سينەمەن اودونا قوورولور دېلىم

آیریلیق چکمکدن بوكولدى بئلیم

اریب سینه مین ياغى بنۇوشه

داشقینام باخگىنان صبرە سینە مەدە

دۇزۇرم بولۇدۇر جىبرە سینە مەدە

قورخورام كى گىندهم قېرىھ سینە مەدە

الاڭۇز لىلى نىن داغى بنۇوشه

پولشا ۱۹۴۳

داغلار

اورە گىمەدە كدر باشىمدا طوفان

گۈزىرەم دردىمە چارانى داغلار

سېز سۇوال ائله يىن نە اوچۇن قويىمۇر

فلك دوز يولۇندا دورانى داغلار

متزلىم قىسلر يولاريم اينجە

فارا يو حوشلاردان چىخمىرام دىنچە

تايپادىم كۆنلۈم بىرچە ايلىنجە

آرايىم آختارىم هارانى داغلار

دؤنون شرقە طرف دقتىلە باخىن

قىقاز سلسەسى او زاقدىر، ياخىن

يىشە گۇرۇنورمى بولوددان آخىن

كۈنولە قىشلارىن بورانى داغلار

دئىين پرى لىرە خارانى قورسون

زومرود تىللەيندن يايلىق تو خوسون

مارال لار آشىدىقىدا ياغىشلار يوسون

سینه مدن گؤز آچان يارانى داغلار

مین بىلە اشکنجه يوز بىلە هيچران

منى وطنىمدن آييرماز اينان

چو خدا فخر ائتمەسین آمانسىز زامان

او زون سورمۇز اونون دئوانى داغلار

دو شونجە مەدە سونسوز گۈيىلدەن دەرىن

آنا مقدىسى دىر وطنىسە شىرىن

داشقىنام او غلوپام قوجا آذرىن

طالع نصىب ائتسىن او رانى داغلار

آلمان ۱۹۴۳

كۈنلۈمە

مرغ سحر دان قىزارىر، گەل دىلە

بىر نغمەدى باغرى يانمىش كۈنلۈمە

آيىلىق ساحانى چىكىر بىر ايلە

او يلاغانىندان آرالانمىش كۈنلۈمە

بىر غربىتدىر، بىر خىالدىر، بىر دە من

نه باهار وار نە بلىل وار نە چىمن

گىتىرمىسىن بىر خوش خبر بلکەسىن

ياسا باتىمىش يارالانمىش كۈنلۈمە

هانى وطن، او دوغما يورد، او ديار

گۈرونە بىر قوهوم قارداش نەدە يار

دويىدى دولى، تۈكىدى ياخىش، ياخىدى قار

بستان كىمى او رالانمىش كۈنلۈمە

او خى بلبل بلکه باختیم اویانا
 قارا گونلر سون منزیله دایانا
 گلن يو خدور بیر امدادا حیانا
 او رگیمدهن يارالانمیش کۇنلومە
 کیم چکیبیدیر داشقین قدر هیجرانى؟
 با غلا یبیدیر آغلار گۈزلى داستانى؟
 هانى عشقین سعادتین لقمانى؟ -
 چارا اتسین پارالانمیش کۇنلومە.

فرانسه ۱۹۴۳

ئىي دير

شاعر غربت ائلده باغرین اولدو قان
 قايدىب وطنە گلمە يىن يىنى دير
 نە يادا ارخالان نە باغلا يىمان
 دردىسى فلمە بولمە يىن يىنى دير
 سنه دئەم دىممى ياتاجاق باختىن
 يورولوب كەلەنин چئورىيلر تاختىن
 دېشىز قانونى زامانىن واختىن
 تارىخىن درسىنى بىلمە يىن يىنى دير
 قوناقدىر گئەجك دايىماز باهار
 كسەجك يولونى چۈوقۇن بوران قار
 تىرقى گونلرىن تتنزلى وار
 بىصىرت گۈزونى سىلمە يىن يىنى دير
 گۇرنەلر ائىلە يىر بو چىخ - فلک؟

مۇمن ابلىس اولوب شىطانلار ملک.
 يار ائيلر خيانىت دوست قوارار كىلك
 گىرىشىن ايشينه گولمه يىن يئى دىر.

مرد اول نامىرىدىكىدە دئىيلە داشقىن
 دون تك آيىنلەر گئىيلە داشقىن
 تو توب اتكىلدەن سۈيولە داشقىن
 آلچاق ياشا يىنجا او لمە يىن يئى دىر.

۱۹۴۴

آى ئىللەر

طالع منى آيرى سالدى وطندن
 ايندن بىلە گولمز او زۇم آى ئىللەر
 نە واختاجان خېر آليم يىتنىن
 اوردا قالىب سازىم سۈزۈم آى ئىللەر

فلک يولوب گوللىرىمى دردىم مىن
 طېپىلەر دوخ داواسى دردىمىن
 غربىت وئرىپ منه دوزۇ دردى مىن
 جان قوجالىر نىتجە دۇزۇم آى ئىللەر

گونوم گىچمىر هش فىكىرسىز خىالسىز
 باهار تو تۇنۇن چىمن سولغۇن باغ آلىسىز
 يار وطنە اسىر كۇنۇل وصالسىز
 نە گىتجەم وار نە گوندو زۇم آى ئىللەر

كۇنۇل اىستر اۆز او باسىن يايلاسىن
 قىش آراندا ياز داغلاردا يايلاسىن

لیلى خانیم صادق اولسون پایلاسین
مندە اونا قوشما دوزوم آى ائللر

نه واختاجان ايلدىيريملار چاخاجاق
يئر اوزونو ياندېراجاق ياخاجاق
داشقین دئير گورەن چوخمى باخاجاق
شرقە طرف حسرت گۆزوم آى ائللر

۱۹۴۴

دردی

آمان ائللر منى واختسىز قوجالتى
ناموس دردى، غىرت دردى، عار دردى
سيز ائله بىلەمەين چكىرىم بوگون
دولت دردى، شهرت دردى، وار دردى
كىچىرىدىم هىجران لا جاوان واختىمى
چاغىرىدىم گلمەدى قارا باختىمى
بىر باغانام چىۋىرىپىدىر تاختىمى
چمن دردى، چىچىك دردى، خار دردى
ايىرمىشم وطنىمى ائلىمى
سېنەمەين اودلارى ياخىر دىلىمى
كىسىپ طاقتىمى بوكوب بىلىمى
باھار دردى، امك دردى، بار دردى
بىر زامان «جان» دىيەن دوسلارىم ھانى
مردايە نامردى گۆزلىم تانى
شىجه قوجالتىمىسىن تولك طرلانى

قارقا دردى، قوزخون دردى، سار دردى

سونسوز سرگىذشتين سۇيىلە يىب داشقىن
داغلارا داشلارا ھې ئىيىب داشقىن
دردللى مظاھرى ائىلە يىب داشقىن
آنا دردى، وطن دردى، يار دردى

ایتاليا ۱۹۴۶

گۈيچىن

اوچ گۈيچىن آپار منىم نامەمى
پېشان تىللرى سوسنە يىتىر
حىرتى باغرىمى قاتا دۇندىرىپ
صىبر و قرارىمى كىسى يىتىر

آش اوچا داغلاردان گىنج درەلدەن
سراغ آل چايلارдан، آرازدان، كوردن
سالدىقجا يادىينا كوتلۇمو هەردن
يارپاق تك اوچونوب اسنه يىتىر

اونا معلومدورمى يارالاندىغىم
شىنىك لوحە سىينىن قارالاندىغىم
ائىليمىن، او بامدان آراالاندىغىم
بېش ايل تمام اولور بوسنە يىتىر

سن اونا سوپەتكى قوجاغى جىنت
سېلىنیمز لىكىدەير عشقە خيانىت
كۈنول شكايتى يازمىشسا خلوت
وئرسىن جوابىنى او سنە يىتىر

یاردان وئریدیر نحس گون داشقینا
 هیجرانلى بحرانلى پیس گون داشقینا
 وطندن نشان ھ کوسگون داشقینا
 قارا طالعیندن کوسنه يېتىر

١٩٤٥

بو يېردى

بىر شنلىك گۈرمەديم ملک ايراندا
 كۇنول پريشاندىر گولمز بو يېرده
 ئىلگىن وئردىيگى آجى دردلرى
 طىپىلر جراحالار بىلمز بو يېرده

دوشدو كجه گۈزلەيم غربت ائللەرە
 دۇنوب هر ساحاتىم آيىم ايللەرە
 صىيادىن زخمىندن ماوى گۈيلەرە
 اوچوتىپ صونالار گلمز بو يېرە
 نىندىر دينمە بىر نە عاشق نە ساز؟
 هر دىللىدە بىر گىلەنى بىر غەمگىن آواز
 هېجران لىكەسىنى گلېپ باهار - ياز
 كوسگون كۇنوللەردىن سىلىمز بو يېرده

گۈزلەر جمالىن گۈرمىيەن شاعر
 شعر چلنگىينى ھۈرمىيەن شاعر
 ائللەرە خوش دۇران سورمىيەن شاعر
 عارسىز دىر ياشايىر اۋلەمز بو يېرده
 بىر يېرده كى اولا روحى اشكنجە

او يېر انسانلىغا زنداندیر منجه
ھەش ياديمدان چىخماز صفالى، گئجه
داشقىن گىندرىدىر قالماز بو يېرده

تبريز ١٩٤١

خبرايله

باد صبا، يارادانىن عشقىنه
وار بىزىم ديارا بىر خبرايله
ھىجران قاطارىنىن اولدوم سروانى
دوشどوم آه و زارا بىر خبرايله

فلگىن مروتى كم اولدى بىزە
سالدى يولوموزى گىندر گلۈزە
اللى قويوندا قالان گولگزە
چىشمى انتظارا بىر خبرايله

فلكىن قەرىيەن دستە بىستە
عاشىقى عندىلىپ ائىلە بىب خستە
گۈزى آغلار گىندير بورسونلو خستە
دوستا وفادارا بىر خبرايلە

ایران

گىنلى

دەنيا سەنین اعتبارىن يوخ ايمىش
گىلنلر قويوندا قالمادى گىنلى

شچے سليمانلار جمشيد جملر
داغيلماز بىنالار سالمادى گىتىدى

كۇنول خاطيرلادى ازىل واقيفى
آندىزىر هر شعر - غزل واقيفى
اثلىين ودادىسى گۈزەل واقيفى
سندن مرادىنى ئالمادى گىتىدى

ئىلەدين ذاكىرى، هانى ناتوان؟
دېلىقىن باغىرينى سن ائىلەدين قان.
قالىبىدىر عباسدان غىلى بىر داستان
بىشا تىك سازىنى چالمادى گىتىدى
هانى سازىن سۆزۈن تاجى علسىگر
چوخ آلدى ميداندا باجى علسىگر
آز گۈرمەدى سىنە آجى علسىگر
دردىنин درمانى اولمادى گىتىدى

مظاھر گۈرونومور بىس ايمان هانى
هانى جوما كىمى گوھرىن كانى
كىچىدى آغ دابانلى شاعر قربانى
دى هانسى بىر گلشن سولمادى گىتىدى

۱۹۲۸

دنيادىر انسانا بىر شىيرىن بازار
گلنلر چوخ ساتار از آلار گىندهر
ساتانلار يورولماز آلانلار دويماز

گىندهر

طاماچ كروانبىدا فضالار گىنده ر

انسانىن حياتى چىرلانان او خدور

كماندانلىكى چىرخىدى گوررسن يو خدور

خوتىخت او كىسىليركى گۈزلىرى نو خدور

حال قىسمتىنى دور آلار گىنده ر

بى ناموس حاكىمدىن ياخشىدیر بىر غول

كىرمىزى شاھلاردان سخالى يوخسول

قېرى ائويينه گىشتىز نه ثروت نه پول

كۈچنلر بىشىن آرىشىن بىز آلار گىنده ر

بىر معنا لازىمىدىر دەيىلن سوزدە

دانىشىپ خلوتىدە، گولىمە بىن او زدە

هر تو تولان ايشىن آخىرىن گۈزله

يامانلىغىن عمرى آزالار گىنده ر

مظاھر ائل گۈزى هئى باخىر سىزە

خىر خواھلىقى گتىر خالقىنا تزە

كىچ او لان اىرييە دور او لان دوزە

انسان قىسمتىنى دوز آلار گىنده ر

١٩٣٢ تىتر

آ ظاليم

سەين ظولىمون خالقى زارا گتىرىپ

يوخدور سەين عدالتىن آ ظاليم

دردلرىمەن سانىن مىنه يېتىرىپ

منگنەسى ذلالتىن آ ظاليم

سینیں یارا تدیغین قانلی سلطنت
 فرعونا چنگیزه قازاندی رحمت
 هانی نئین بولی، هانی عدالت؟!
 جلا دیسان سعادتین آ ظالیم

آغزینا اود باسدين حاق دیبھنلرین
 دوشونن باشلاری باسديردین دهرين
 ادسانه سائیلان تانری مشعلین
 سونون گئرمک دئییل چتین آ ظالیم

داشقین دئییر گوونمه ای حکمدار
 فرعون دنیاسینین بیر موساسی وار
 تختین تاراج او لار پشرين دار مزار
 سونو آهدیر بو شهرتین آ ظالیم

۱۹۴۶

آغلا دی (صمد وورغونون مزاری او نوندہ)

دئیللر کی وورغون کو چوب گئندنده
 بولودلار چاخنا تیسب ائللر آغلا دی
 اؤلوم شرایینی ایچیب گئندنده
 کئنوللار آغلا دی دیللر آغلا دی

دئیللر نظامی دوشوندی دهرين
 بیر آه چکیب آچدی سینه دفترین
 دوزرکن کاغیندا اوره ک سوزلرین
 قلمر یاش توکدی آللر آغلا دی
 آی، گون یئره اندی او پذولر او نی

گىشىندى طبىعت مشكىن بېر دونى
فضولى آغلاركىن شاعر او غلونى
چايالار دىلە گىلدى سئللر آغلادى

دئيللر گلمىشدى قوجا «ناتون»
ساچىلارى پريشان ياناقلارى قان!
«واقفلە» «ودادى» آغلايان زامان
صحرالار آغلادى چۈللر آغلادى

دئيللر آغلادى عاشىقلار سازلار
توتدى افقلىرى كوسىگون آوازلار
دىددى اوزلرىينى گىلينلر، قىزلاز
ساچىلار ئير قالاندى تىللر آغلادى

قدرتلى قلمى ياراتدى نەلر
بزەندى دونيادا جانلىى صەھنەلر
دىيەجىك: عصرىلر مىن قرينهلر
وورغۇنا اولكمەلر ائللر آغلادى

چىخدىم دوستوم گزەن قلبى داغلارا
بېر كوسىگونلۇك گۇرۇدوم باخديمسا هارا
صدەھانى؟ - دئدىم گۈي يايلاقلارا
صونالار چىغىرىشدى گۆللر آغلادى

داشقىنام قېرىنە اىيلير باشىم
آخىر اورە گىيمە هجرانلى ياشىم
بئويوك صنعتكارىم شاعر قارداشىم
عۇرمۇمون سازىندا تىللر آغلادى

نصیحت

کؤنول بو دنیایا ائتمه اعتبار
 تیزین دیله تو توب گهل دیله جکدیر
 بیر گون شنلیگینی ائدب تار و مار
 دوشمنلری سنه گولدوره جکدیر

کیمی آلداتما ییب و فاسیز حیات
 منزیله چاتما ییب چوخ قارتال قاناد
 سن ائل اوچون چالیش ائل اوچون یارات
 زامان بیلمه سه ده ائل بیله جکدیر

جهان جهانگیره وئرمه ییب باجی
 کیمیه شیرینتیر کیمیه آجی
 گدانین باشینا قویساندا تاجی
 یئنه گدالیغین بیلدیره جکدیر

حائلی سر ته رناقت - دوشونسە انسان
 کؤجری قوش کیمی اماتتیر جان
 معناسیز شهرتی حؤکموله زامان
 تاریخ لوحه سیندن سیلدیره جکدیر
 داشقین دهشتله شاهیدسن اوژون
 دئ نه لر قالدى کى گۈزمە يە گۈزون
 چالیش ائل دیليندن دوشمه سین سۈزون
 بو دونیا سنى ده ائلدوره جکدیر

ياتیر (آنامین مزاری اوئوندە)

آنا سن یاتديغين قارا تورپاقدا
سای سىز جاوان ياتير اختيار ياتير
قاپى سىز، آينا سىز ظلمت او طاقدا
مېنلرلە سن كىمى وفادار ياتير

گۇر نەلر يازىلىپ هر باش داشينا
جانلار حسرت قالىپ جان سىرداشينا
دوشەرك ھجرانا عشق آتشىنه
مېن آرزى، مېن دىلەك، مېن ايلقار ياتير

گۇرمە يىب عصرلر قرييەلرده
جاھاندان كوچنلر قايىدا بىردى
كيم بىلىرى بلکىدە یاتديغين يئرده
دنيانى بزهين مېن معمار ياتير

ھر عومور باھار بن بىر خزان جالمىش
يا خشىلىق يامانلىق يادگار قالميش
اثلين عاشقى دە سكوتا دالميسىن
كامان لا يلاسينا بستە كار ياتير

دوشونن بئىينلر ذكالى باشلار
باشا جان دنيادان كام آلاماميشلار
چىرىيەنان اوره گە آخمازمى ياشلار
كول اولموش سئوغى لر هرنە وار ياتير

آنا سن ياراتدىن جان سلطنتىن
مخلوق يارادانى اوئندار چتىن

بئله دیر قانونى بو طبیعتىن
مظلوملا ياناشى ظلمكار ياتير

باخ بوردا قونشودور اولن اولدورەن
آغلادان، آغلىان، گولن، گولدورەن
سليمان ملکىنى بئلن بئلدورەن
سركىردىلر ياتير حكمدار ياتير
سن منىم حياتىم شاهىم شهرتىم
آغ ساچلى واختىمدا اولموشام يتىم
سەين مزارىندا معنويتىم
عشقىم محبىتىم هەنە وار ياتير

آنا سەندن آپرى داشقىنин اينلر
اونى بىر انسان يوخ قوشلاردا دىنلر
بىر گون دئىيە جىكلر اوپالار ائللر
بوردا شاعىر ياتير صنعتكار ياتير

۱۹۵۰

وارمى؟

ائللر منىم كىمى كوسىگون باختى كم
باشى ماجرالى سىزدىئىن وارمى؟
دىلىنده آه و زار گۇزۇندا شبىم
پوزولان جلالى سىز دىئىن وارمى؟

گۇرركن داغلارين شن باهارىنى
ياقدىردى يارادان هجران قارىنى

گۈزى ياشلى قويىدى كۈنۈل يارىنى
 بو آغلار مثالى سىز دئىن وارمى؟
 خاچ بولاخ يايلاغى دوندى جلادا
 زامانلار آغلايير دوشىنە يادا
 بىر آندا شىنىيكلەر دۇندۇ فريادا
 بئله آغلار حاللى سىز دئىن وارمى؟
 گۈيدىن دىنiz آخدى تو تولدى هر يان
 آچدى قانادلارين دەشتلى طوفان
 او جالدى گۈيلرده دىللەرن آمان
 گۈرن بئله حالى سىز دئىن وارمى؟
 داشقىن قوبىدى طوفان آخدى سولاردا
 اجل نىزەسىنى تاخدى سولاردا
 دەشت ايلدرىمى چاخدى سولاردا
 بئله كم اقباللى سىز دئىن وارمى؟
 ۱۹۷۰ خاچ بولاخ

آغلايير

رحمسىز ئالىيمىن سانلى حكمدار
 سەنین سەتىيىندن يېتن آغلايير
 ويردىن اورە كىلە ئىللە بىر يارا
 حكيم نالە چكىر كفن آغلايير
 گۇردوگون ايشلەرن آلسانا عبرت
 شرابىندان ايچن ياغدىرىر لىنت

اوره کلرده کدر گۆزلرده حسرت
آختاران آغلايير ايتن آغلايير

گۆزلرين توکولسون بير سيراله باخ
كىچىيدىر يانمايير مين لرله چىراغ
قان آلىپ داغلارى سارالىپ يايلاغ
چوبوخلار قوروپوب چتن آغلايير

اود ايچىنده يانىر انسان دونىاسى
گتىردىن عالمە المى ياسى
دەشتىن، وحشتنىن ندىر معناسى
هر گلن آغلايير اۇتن آغلايير

تارىخ اونودارمى بو آخان قانى؟
تالاندى يوردومن شهرتى شانى
باشладى داشقىنinin غىلمى داستانى
گۇزىللر ساج يولور وطن آغلايير

۱۹۴۲

يازىن

وفالى سيرداشلار مەربىان دوسلار!
مكتوبلايم سىزە چاتىبسا يازىن؟
شىنىكلى مجلىسلر، تويلار، قوناخلار
اوغررسوز ياسلارا باتىبسا يازىن
آغىر يىغىنالىرادا او تورمو سازلار
چىغىريشىب صونالار او چورمو قازلار

يارىنinin يولونو گۈزلهين قىزلار
 گۈزله يىب يورولوب ياتىپسا يازىن
 بورسونلى: ميداندا وار بىلە عادت
 گىرەك دايىناسان قوپسا قىامت
 وئرمىشدىن كۆنلونى يارا امانت
 وفاسىز، ايلقارى آتىپسا يازىن

كرم ۱۹۴۲

بىر ۵

اجل ماجال وئرىپ قىمت اولايدى
 عشقىن كەلەنинى سورەيدىم بىرددە
 پېرىشان كۆنلۈمون يانان شهرىنى
 داغىلىميش بىناسىن ھۇرىدىم بىرددە
 يئنه اشىپىدە بدە قومرونون سىسىن
 سارى باش بلىلىن شىرىن نغەسىن
 شەھلى چمنلىرىن تر بىئۇشەسىن
 يارىملا قول بويۇن درىدىم بىرددە
 آچاركىن قوجاغىن قققازىن يارى
 باسايدىم سىنەمە صەفىلى سازى
 گلنە يانىما ئىللەرىن قىزى
 شعرىمدەن بىر چىلىنگ ھۇرىدىم بىرددە
 داشقىنام سئوگىمى آتا بىلمىرەم
 فيكىردىن خيالدان ياتا بىلمىرەم

يادلارلا الفتى قاتا بيلميره
أولمه ييب وطنى گۈرەيدىم بيردە

گەل

كۈنلۈمە يالوارىپ منه گەل دىيەن
اوچالىپ گوپىلدە دىيل - نواسى گەل
جانىمىمى جىسمىمىمە اسىر ائىلىن
اولموشام دردلىرىن مېتلاسى گەل

فلک شن گونلرى سئچىر عوموردىن
زلى كىمى سورور اىچىر عوموردىن
گونلر خىال كىمى كىچىر ئۇمۇردىن
گىدىر جوانلىغىن خوش صفاسى گەل
چايىلاردا هەنئى آخان سىئل اولور كۈنول
اوچور آياخينا يېل اولور كۈنول
بعضادە سىزلايان تىل اولور كۈنول
چىتىندىر بوسوگى ماجراسى گەل

گر كۆچسەم دونيادان من بىلە دوندا
جوابىن نە او لار ائللەرە او ندا
شىرىن دە، فرداددا لىلى مىجنوندا
اولما يېلىدەر بىلە عشق ھاواسى گەل
حيات يوللارينى ائتمىشيم يارى
چوخ ياغىب باشىما قىشلارين قارى
مظاھير داشقىنinin انصافسىز يارى

دونیا شهرتینین يوخ و فاسى گەل

۱۹۵۵

اولا بىلمىز

بو دنیادا ناتجىيىدە يالتابقا
 باشا جان دونیادا وار اولا بىلمىز
 نامىرددە اعتبار ئاپالىمدا مروت
 طران يووا سىيندا سار اولا بىلمىز

قوهومون اوغرىسى دوستون يالتاغى
 چكىيدىر سىنه مە داغ اوستەن داغى
 يووشانىن جالاغى سويودون باغى
 امە گىن زاي ائدەر بار اولا بىلمىز

بونى ائشىتمىشىم بوندان ازىزى
 شېرىن داستانلاردا شعر و غزلە
 بى ناموس كېشىدە آخماق گۈزىلە
 ايلقار باشا وئىrip عار اولا بىلمىز

انسان دئىسين هر بىر سۆزى آغ گەرك
 وجدان تمىز اورەك تمىز آغ گەرك
 داغ دىيەندە بىئۇرەدن داغ گەرك
 هر ھوندور تېدە قار اولا بىلمىز

هر فصىل ياز اولماز، هر چىچىكىدىن گول
 چالاغاندان لاچىن، سرچەدن بول بول
 داشقىن دئمەدىمى: آلانما كۇنول

اصليل سىز گوزه لدن يار او لا بىلمز

يولشا ١٩٤٢

دوشونجەلر

گۇونىب گنجلىكە چوخ غېرىنمه
سەنин دە ساچىنا دن دوشە جىكدىر
ايىتىرىپ قىرتىن اووسۇنلو گۈزلەر
بىر گون اونلارادا چەن دوشە جىكدىر

هامى جامالىندان بىلىرەم كسىر
عاشىق كۇنۇللرى ائتمىسىن اسىر
قوجالىق آشكاردىر دېيىلدىر بۇ سرر
عصادا اليىندىن تىن دوشە جىكدىر

داشقىن پۇزولما يىب و ئەرىكىن ايلقار
انسانا زىستىدىر ناموس اعتبار
سەنە قالىميا جاق نە دولت نە وار
باخ اونلاردا سىندىن گىڭ دوشە جىكدىر

١٩٥٦

مخمسلر

دیوانی لار

اولکەمین

نه گوزلدىر نه شىرىندىر اوپلاقلارى اولکەمین
شلالەلى قىيالارى بو داغلارى اولکەمین
بو دنيانىن لقمانىدىر هر بىر دردinin درمانى
مشەللرى چمنلىرى يايلاقلارى اولکەمین

اولادلارى زىنت ووروب اونو بزەميش نىچە
گوندوز قىزىلداڭ گىشىنير بولۇر گوموشدن گىچە
قوينو آنا قوجاغىدىر هر كۆرپە يە هر گىچە
گوندە گللىر اوزاقلاردان قوناقلارى اولکەمین
داغلاريندا مارال گزەر مشەللەرە جويورى
قارا گۈزىل جىرانلارى دوزلەرە سورى - سورى
شاعر كۈنول اونودارمى داشقىن آرازى كورى؟
صحرالارا زىنت وئریپ چايلاقلارى اولکەمین
قاراتال آشماز ذېروەلرە سالىنىب دير شهرلر
اوپور طفر بايراعىنى تەمق ساچلى سەحرلر
الله كى گون كولگەلەنير، قاش قارالىر دوشور، شر
صحرالارا زىنت وئریپ چايلاقلارى اولکەمین
من داشقىنин آناسىدىر قەرمانلار اولكەسى
فاتح لە قدرت وئریپ اونون سىسى، نفسى
قاناد چالىر اوزاقلارا سعادتىن نغەمىسى
بو دنيانىن شهرتىدىر بايراقلارى اولکەمین

«مخمس»

كيميدىر

بىر باخىن او گۆزلە جان اىچىننە جان كيميدىر
 جمالىن شعلەسىنندە نور زرافشان كيميدىر
 گول ياناق بلور بوخاڭ سىنەسى ميدان كيميدىر
 گۈزلىرىن شقىقىدە آفتاب عالم كيميدىر
 هر گۇرەن سىجىدە ئەدىر حاكم دوران كيميدىر

بىر اوونون ساغ اوزوونە ياناغىنinin خالىنا باخ
 قاشلارى شىمىشىر كىمى دوداقلارىن بالىنا باخ
 سەن بو دورنا بوغازىن گىردىنinin خالىنا باخ
 ياناغىن دوداقلارىن سىلىننە يەن ئەلىنا باخ
 اوزاقدان عطىير وئىر ياخ گلستان كيميدىر

بىلمىرمە سحر تىزدىن بو ملکە هاردان گللىر
 باغلاردان باغچالاردان يوخساكى كىنارдан گللىر
 داغلارىن ذېرسىزىنندە يادا روزى گاردان گللىر
 باشقىا بىر عالىمى وار؟ او بلکەدە اوردان گللىر
 قدرتىن سىرىدى بىر فرمان گللىر

يېرىسىزدىر بى دىنادا گۆزلىكىدىن باشقىا نە وار
 گۆزلىك او لىماسا گور نە يە لازىمىدىر روزگار؟!
 يازگللىر عالم گولور قىش آغلابىر - چووجون لاقار
 حياتىن معناسىدىر جمالى گول قويۇن باهار
 نە دئىسیم نە سوپىلە يېم شعر دىر: داستان گللىر

او گزیر چای کناری هردن چیچک دره - دره
 لال باخیر اوّن سوزور حیران قالبیدیر داغ، دره
 کورک چای آخیب گندیر دیلی یوخدور سوال و تره
 آپاریب خیاللارا مظاہری بو منظره
 هر کسے قسمتديرسه باختی سلیمان کیمیدیر

کوره ک چای ۱۹۳۸

«دیوانی»

مارالا

گهل عاشقیم تو خونماسن هر کورزه یه مارالا
 اور کوتمه سن شیکاریمی تور قورموشام مارالا
 گوزلرینده یوخدور اووسون، کنار دولان شاه ماردان
 جتبن اولار هر یئتنه ال او زالدا مارالا

پش کلمه ینهن و ترمه سنین یقین بیل کی پایینی
 ائل ایچیندہ گوزدن سالیب چیخارارام واپسی
 مندن سنه یولداش او لماز گئٹ آختار تاب تایینی
 ناحاق یئردن او ز باشینی گهل سالما سن مارالا

من بورسونلو مظاہرم ساللام سنی انگله
 موشگول او لار آشیق او لان شاعرینن تن گله
 نادان او لاما اته یینی کئچیرمه گهل چنگله
 کنار دولان سورتونمه گهل او وسون آلماز مارالا

ساموخ قاوری کناری ۱۹۳۸

«مخدس»

آخرين آليه

گهل بری، نازلی پری، ائتمه ملال، آغرين آليم
 آل یاناق، گوموش بوخاق، اشرفی خال، آغرين آليم
 بیری باخ، یاقوت دوداچ، لبی زلال، آغرين آليم
 وار خمیم، اول همدمیم، شمس جمال، آغرين آليم
 گهل گنده ک، صحبت ائده ک، دریا کمال، آغرين آليم

آی خانیم، مهریانیم، باشیننا گوللر دولانیر
یا یالقلار، بوز بولاقلار، صحرالار، چوئلر دولانیر
سرپرس آخشم، سحر، اوپیمه گه یتللر دولانیر
اوژون باخ اویماق، اویماق بیزیم بوائللر دولانیر
بوبندیر تعریف اندیر سنی ماحال، آغزین آلیم

طبیعت اولو قدرت یارادیب سن تک گؤزلی
گؤزله سیز بیلیرسینیز گولمز شاعرین غزلی
شوخ زادا، دوشای یادا، عشقیمین ایلکی ازهلى
آی گندهن نازیک بدن، صحبتی شیرین مزهلى
فرهادام، سانما یادام، شیرین مثال، آغرين آليم

من تکم چتین چکم سن گوزه لین حسرتینی
وئرالینی گئتسین غمیم، پایلا مزه شربتینی

آج گۈرۈم، صفا سوروم، آغ سىئەنин جىنتىيىنى
يار اولاق، دئىيەك - چالاق چىكك دۇنيا لىذتىنى
مجىنونام، باغرى قانام، لىلى خىال، آغرين آليم

شاعرم، مظاھرم، وصلينى ھر يانا يازىم
ياز قلم ائيلەيم جمع، شعرىلە داستانا يازىم
آشىقلار ائيلەسىن جار قونشى گرجستانى يازىم
شىروانى، نەخجوانى، بىرده داغستانى يازىم
اول يارىم، وفادارىم، دردىمە قال، آغرين آليم

كىرو آباد ۱۹۴۰

گىندىرم

الوداع سلامت قال دوست مهرىان گىندىرىم
تىزەدن آغوش آچىپ منه بو هجران گىندىرىم
نصىيىم آه وزاردىرى گىلىلى نالان گىندىرىم
كۈنلۈمون شىلىكلىرى اولويىدى تالان گىندىرىم
ۋئىب دىر اۇز امرىنىنى آمانسىز زامان گىندىرىم
كىيم بىلىر اۇز امرىنى زمانە نەجور وئەجك؟
اولمه سك ياخىن اوذاق گله جىكلر گۆستەرەجك
آلنىنا يازىلاتى تىين ھر كىسىن گۇرەجك
بلكەدە قىىسمىتىم سىن، سنى دردىم نازلى چىچك
ھەكى گۇروش مەيە تاپمادىم امكان گىندىرىم
بلكەدە اولا جاقدىر مسکنىم بوزلار اۋلەكىسى

نالەمى عكس ائدەجىك شماڭ يېل لەپىنин سىسى
 سەرلىرى ياتاغىدىر حىاتىمىن ھەرىدەسى
 اۆزومە آچىلىبىدىر دونيانىن قورخۇنجى صحنهسى
 گۈزلە بىر ماجىرالىر يوكلەنib كروان گىنىرىم
 چىخما يېر هشى ياديمدان سئوگىمېزىن ايلك گونلارى
 او گونلار ھانسىنداكى سنى سئودىم نازلى پرى
 حىاتىم زىندان اولوب سىندن آيرىلاشدان برى
 اولەمە يېب ياشا ياجاق داشقىنinin ھەرىپ اثرى
 بىتمەدى «سئوگى» آدلى يازدىغىم داستان گىنىرىم
 ۱۹۵۸ باكى

ھانى

هشى باخىرام گۈرونە بىر او دوغما ئىللەر ھانى؟
 قاراگۈزلى حبرانلارىن گىردىگى چۈللەر ھانى؟
 قوجاخىندا ياتىشىل باشى، آغ بوغازى چىغىرىستان
 زىنبلەر لايلا چالان قىمشلى گوللەر ھانى؟
 ھانى منىم وطنىمىن آى گون اوپەن داغلارى
 ياشىل پالتار مىشەلرلى، مىن بىر بارلى باغلارى
 سىنى وازلى بستانلارى، شىمامەللى تاغلارى
 آغ قىزىللى زومرۇد شاخلار تىللە سونبوللەر ھانى؟
 بۇ يېتلەر دە گۈرونە بىب ئىللەرىمىن الفتى
 انسانلارىن محبىتى، سخاوتى، حۇرمىتى
 عاشقىلارىن داستانلارى، شىرىن سازى صحبتى

بو دونبايا گلیب، گندیب نیچه مبلبونلار نبى
 قارا توریاپ قوجاقلا بیب، جوح سرین درما طعى
 هر گئجه نین گوندوزى وار، هر گوندوزون بیر سبى
 زمانه نین عمللىرى بير حكمىندير دونيادا

غالبيت رمزدىر بيل، علمله اوستون بيليك
 عاريف اولان اوذاق گۈزلى، نادان ياشار گوندەليك
 ترقىنى تنزللى آنلايىب بيلمه ليك
 إئنن قالخار قالخان إئنر، بو عادتدىر دونيادا.

عشق هوس طييعدن پايدى جنس بشره
 محببىتدن اوذاقلاشان، ياخىنلاشar ممحشىه
 انسان اوغلو، انسان قىزى، ال آتما فتنه - شره
 ائولر بىخان قانلار تۆكن عداوتدىر دونيادا

داشقين او خو نفمه لرین قوى ائللر آس سين قولاق
 طييعيتن تحفه سيدىر سينە مدن آخان بولاق
 تميز او تور، تميز دولان، گلمىسىن بشش گون قوناق
 ائل ديلىتىدىن رحمت آلماق سعادتدىر دونيادا

۱۹۵۰

ديوانى

چوخ دايىشىما افسانە دن بىل سنه گولن ده وار
 عاريف ياندان گئچ آتاداتما مطلبى بىلند ده وار
 سن او شاقسان، او يونجا قاسان گلمىسىن بو ميدانا
 دوشوندو گون او يوللار دان قايدىب گلن ده وار

انسان او دور ساکت دورا اتورا او ز یئرینده
 عقلی، هوشی، هم کمالی دوزگون او لا یئرینده
 شاعرلیک بیر دریادیرکی، گوهر اولور درینده
 سین کیمی خواص لاردان بوغلوب اولن ده وار
 سن بورسونلو مظاهرله گل دؤبیوشمه باش - باشا
 میدانیندا ازیلرسن گونون دؤتر قان - یاشا
 درین دوشون منم دئمه لوو غالانما سن حاشا
 قیرخ دره نین آغزین کسه ن آشیلماز بیلن ده وار

اولماسا

مفتون کؤنول اولماز ملول گر انتظار اولماسا
 شیدا بولبول فغان اتسز، گول اوسته خار اولماسا
 هر بیر چیچک آچماق ایله ایل دولانیب یاز اولماز
 بزه نرمی چاییر جیمن فصل باهار اولماسا؟
 نامرد انسان ذلیل اولسون، تاپماسین درده درمان
 گئچسین گونو ذلتلرده، هجرانلاردا هر زامان
 دوست، دوستوندان، آیری دوشمز، اولار خوشبخت مهربان
 آرالیقدا، خائن، یالتاق، مردم آزار اولماسا
 بو دنیادا، اولمز یاشار، یاخشیلیقلاتمیز آد
 حق سیز لیکدن او زاق دولان، شنلیگی ائتمه بریاد
 بیر کؤنول کی، تیکمه بیرسن، چالیش ائیلمه ناشاد
 عیب ائله مز اگر سنه اختیار، وار اولماسا
 سویله شاعیر نصیحتی هر آجیدان، شیریندن

چىخ دولانىب باخت ياتاندا قاز قېرىنى درىندن
بىر داشاكى گوجون دوشمور گل تىپتە يېرىندن
قالدىرماغىن موشگول اوilar قولۇنداكار اولماسا
من بورسۇنلو مظاھرم، چو خدور گناھىم منىم
بىلە بىرم باغشلارمى عادل پناھىم منىم
سىئەم شعر خزىنەسى لەلدىر متاعىم منىم
ھەچكىس بىلمىز قىامتىن گر خەيدار اولماسا

۱۹۳۴

قاریشیق

ڇانو لاردا

آذربایجانیم

آچیلماز سرپریدیر بیلینمز یاشین
ماجرالر گورموش سئودالی یاشین
دلی قانلی کوردور کؤنول سیرداشین

داغلاردیر حصارین آذربایجانیم
آی، گوندور نیگارین آذربایجانیم
عصرلر کتچیردین، زامانلار گئوردون
شچه حکمرانلار خاقانلار گئوردون
اولادیندان سای سیز قربانلار گئوردون

اسکندردن بری آذربایجانیم
دونبانيين محوري آذربایجانیم
بورانلى قىشدادا چىچە يىن سولماز
سنه كچ باخانلار بختيار اولماز
سنند دوشمان اينان باج آلا بىلمز

اصلانلار، اصلانى آذربایجانیم
گۈزەللىك سولطاني آذربایجانیم
جاوانشىر، بابكدير، شاهين اولادين
نظامى فضولى دېيىلدир يادين
عشقين سر كردهسى، كرم، فرهادين

ستودادا داهى دير آذربایجانیم
گۈزەل سلطانيدیر آذربایجانیم
كيم تانيمير سوئيله خانيم حىيرانى؟
گنجەنин شهرتى مهستى هانى؟
ناتون يازديغى شعرى، داستانى

اینجیدیر گوهردیر آذربایجانیم

صنعتده بیر زردیر آذربایجانیم

جهان گوزه‌لدیر سه سن اوغا خالسان

قارانلیق‌لار یاران نورسان هلالسان

سن داییم جاوانسان، مین ده قوجالسان

حیاتین آیناسی آذربایجانیم

گوزه‌لیک دونیاسی آذربایجانیم

نه قدهر واردیرسا اولکه‌لر، اتللر

گرچک جمالینی سوینز گولر

داشقین یازمالیدیر گور هله نهلر

گوزه‌لیک معبدی آذربایجانیم

دونیادا شعله‌دی آذربایجانیم

گنجه ۱۹۷۰

ای پری

نه گوزه‌ل بزه‌نیب، بیر باخ اولکه‌میز

ذلتلى گونلردن قالمایسب بیر ایز

قهرمان اولکه‌نین او‌لادیق بیز

بیزیمدیر فرحلی دوران ای پری

تانيماز عشقیمیز هیجران ای پری

دینله، نهلر دئییر آشیقین سازی

اوچال ذیروهله کؤنول شهبازی

آچیب قوجاغینی آرزولار یازی

باخدیقجا دویمایر انسان ای پری

تانيماز عشقيميز هيجران، اي پري

چكيلمير شيرينه فرهادا داغلار

نه ليلي ياش توكر نه مجnoon آغلار

آزاددیر محبت آزاددیر ايلقار

وئيلمير هر حاق سيز فرمان اي پري

تانيماز عشقيميز هيجران، اي پري

بايراملى تويلودور هر اويا - اويماق

چؤللر يام - ياشيل دير، آرانلار يايلاق

بنله گوزللىكىن اولامى دويماق؟

ائيله يير انسانى حثيران اي پري

تانيماز عشقيميز هيجران، اي پري

گنجيلىكىدە گۆزملدىر، گولدور چيچكدىر

حىييف كى اونلارين عئمرى گودكدىر

حياتا جان وئرون گوندور امكدىر

داشقين آيريلارمى اوندان اي پري

تانيماز عشقيميز هيجران، اي پري

۱۹۵۰

(عاشيق علسگرين مزارينا)

گلديم

آى اتلين عاشيقى، اتلين شاعرى

۲ مقدس قبرينى گورمه يه گلديم

زيارت ائدهرك من بو يئرلىرى

گولگون چیچکلردن درمه يه گلديم
شعردن بير چيلينگ هورمه يه گلديم

كيم ايستر آيريلا بو كائنا تدان
ازيلن قول بئله دويمور حيادان
او سوز خزينه ندن جواهراتدان

كؤنول سرائينا سرمه يه گلديم
شعردن بير چيلينگ هورمه يه گلديم

كؤنول گوزگوسوندن سيلينير گمان
او جالير گئيلره باشيمدان دومان
سنین مزارينا آشيقيم اينان

باش ايسب بير سلام وئرمه يه گلديم
شعردن بير چيلينگ هورمه يه گلديم

هر چاي آخيب گئدهر اوز درياسينا
ايريم - اويروم يوللا اوز درياسينا
سنین ياراتديغين سوئز درياسينا

بو آندا بير مراد وئرمه يه گلديم
شعردن بير چيلينگ هورمه يه گلديم

آذره شهر تدیر علسگر آدى
آشيق صنعتينين بئويوك استادي
بلكه ده جان كۈچدو، داشقين قالمادى

بو گۆزەل گۈيچەنى كورمه يه گلديم
شعردن بير چيلينگ هورمه يه گلديم
گۈيچە ۱۹۷۰

Bir zaman can deyib can eşidərdik

Mazahr Daşqın

Köçüren: Bahmen Rzazadə

**مۆسسه اكتشارات ياران
تبریز، میان امین، پاسارگادی ۵۰۵ - تلفن: ۰۵۵۶۷۹۱۵**